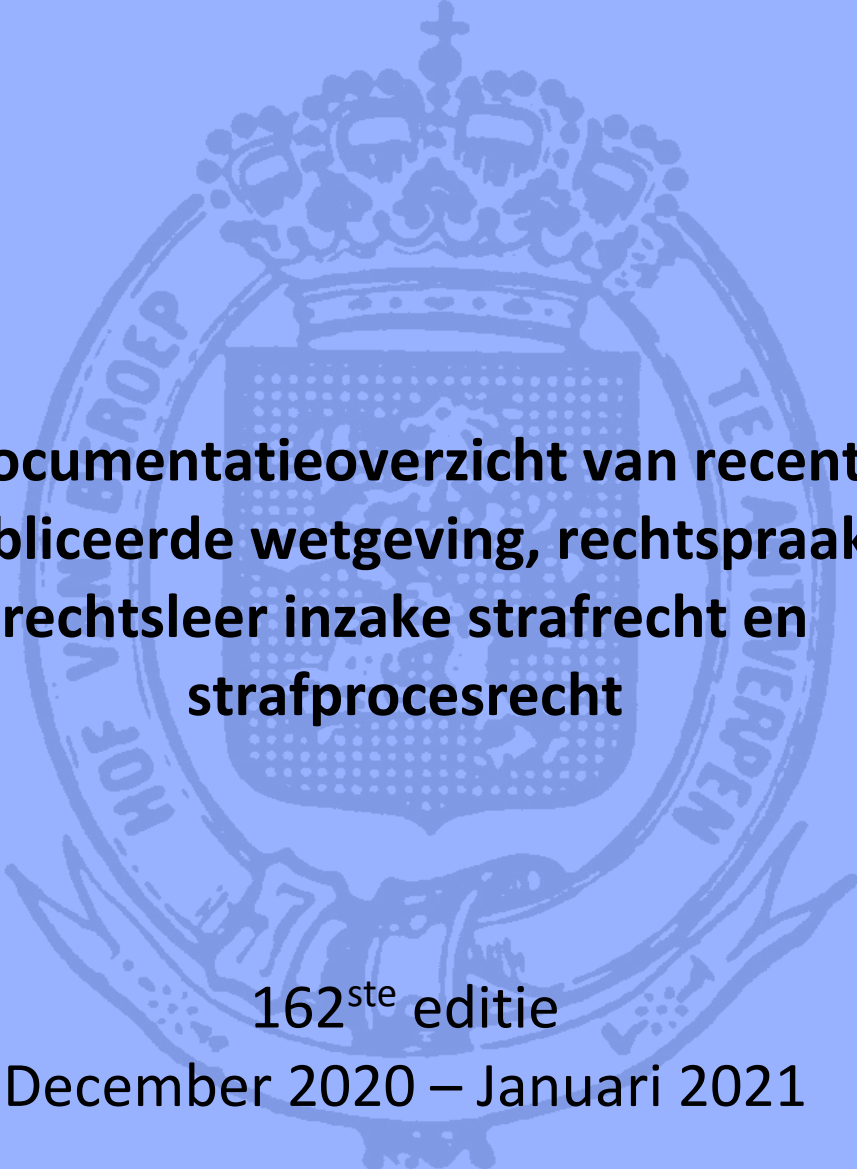

Hof van Beroep te Antwerpen
Sector V: Strafrecht – Strafkamers ten gronde
Sector VI: Strafrecht – K.I.

**Documentatieoverzicht van recent
gepubliceerde wetgeving, rechtspraak en
rechtsleer inzake strafrecht en
strafprocesrecht**

162ste editie

December 2020 – Januari 2021

Colofon

Documentatieoverzicht Strafrecht – Strafprocesrecht

Gerechtigd jaar 2020-2021 – Editie 162

Editie afgesloten op: 29 januari 2021

Publicatiedatum: 29 januari 2021

© Caroline VAN DEUREN

Referendaris Hof van Beroep te Antwerpen

Waalse Kaai 35A

2000 Antwerpen

Tel : 03/247.97.03

Fax :03/247.97.24

E-mail: caroline.vandeuren@just.fgov.be

Inhoudstafel

INHOUDSTAFEL	2
1. WETGEVING	10
1.1. BELGISCHE REGELGEVING	10
Besluit van 23 oktober 2020 van de Vlaamse Regering over het gebruik van videoconferentie voor de verschijning van minderjarige verdachten, <i>BS</i> 15 december 2020.	10
Uitleveringsverdrag van 31 oktober 2016 tussen het Koninkrijk België en de Volksrepubliek China, <i>BS</i> 16 december 2020.	10
Wet van 20 december 2020 houdende diverse tijdelijke en structurele bepalingen inzake justitie in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19, <i>BS</i> 24 december 2020.	10
1.2. EUROPESE REGELGEVING	10
1.3. OVERZICHTEN VAN WETGEVING	11
1.4. BELANGRIJKE WETSONTWERPEN EN –VOORSTELLEN	11
Wetsvoorstel tot wijziging van het Strafwetboek, houdende strafbaarstelling van bepaalde vormen van seksuele agressie op afstand, <i>Parl.St.</i> Kamer 2020-2021, 1670/001.	11
Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten tot invoering van een procedure tot oplegging van controlevoorwaarden na strafeinde, <i>Parl.St.</i> Kamer 2020-2021, 1682/001.	11
Wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake justitie, <i>Parl.St.</i> Kamer 2020-2021, 1696/001.	11
Wetsvoorstel betreffende de oplegging van een gevangenisstraf in combinatie met verplichte behandeling en tot invoering van de mogelijkheid van tijdelijke opvang in de psychiatrische afdeling van een gevangenis voor personen die niet volledig ontoerekeningsvatbaar zijn, maar wel een gevaar kunnen zijn voor de maatschappij, <i>Parl.St.</i> Kamer 2020-2021, 1723/001.	12
Wetsvoorstel tot wijziging van het Strafwetboek met het oog op het strafbaar stellen van het zonder machtiging of toestemming binnenkomen of binnendringen in een voertuig, een vaartuig, een wagon, een container, een oplegger of een vliegtuig, <i>Parl.St.</i> Kamer 2020-2021, 1729/001.	12
Wetsvoorstel tot wijziging van de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering wat het van rechtswege aanhouden van de burgerlijke belangen betreft, <i>Parl.St.</i> Kamer 2020-2021, 1734/001.	13
Wetsvoorstel tot wijziging van diverse strafrechtelijke bepalingen betreffende het onrechtmatig binnendringen in, bezetten van of verblijven in andermans goed, <i>Parl.St.</i> Kamer 2020-2021, 1751/001.	13
Wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering ter facilitering van grootschalig DNA-onderzoek in België, <i>Parl.St.</i> Kamer 2020-2021, 1756/001.	13
2. RECHTSPRAAK	14

2.1. OVERZICHTEN VAN RECHTSpraak	14
2.2. EUROPEES HOF VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS.....	14
EHRM 21 juli 2020 (Velkov t. Bulgarije), www.hudoc.echr.coe.int	14
Trefwoorden: 1. Sanctie – Administratief – Vrijheidsberoving – Stadionverbod – Strafrechtelijk – Hoofdstraf en bijkomende straf – Eenzelfde rechtbank – Procedure met punitief doel.....	14
2. Artikel 4 Zevende Aanvullend Protocol bij het EVRM – Strafvordering – Administratieve sanctie – Ne bis in idem – Bis – Complementaire procedures	14
EHRM 17 december 2020 (Saber t. Noorwegen), www.hudoc.echr.coe.int	14
Trefwoorden: Recht op privacy – Art. 8 EVRM – Vertrouwelijkheid communicatie met advocaat – GSM in beslag genomen die communicatie met advocaat bevat – Doorzoeking GSM.....	14
2.3. HOF VAN JUSTITIE	15
Hof van Justitie 8 december 2020 (C-584/19), www.eur-lex.europa.eu	15
Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Europees onderzoeksbevel – Richtlijn 2014/41/EU – Artikel 1, lid 1 – Artikel 2, onder c), i) en ii) – Begrippen ,rechterlijke autoriteit’ en ,uitvaardigende autoriteit’ – Door het openbaar ministerie van een lidstaat uitgevaardigd Europees onderzoeksbevel – Onafhankelijkheid ten opzichte van de uitvoerende macht	15
Hof van Justitie (Grote Kamer) 17 december 2020 (C-354/20 en C-412/20), www.eur-lex.europa.eu	16
Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Prejudiciële spoedprocedure – Politiële en justitiële samenwerking in strafzaken – Europees aanhoudingsbevel – Kaderbesluit 2002/584/JBZ – Artikel 1, lid 3 – Artikel 6, lid 1 – Overleveringsprocedures tussen lidstaten – Voorwaarden voor tenuitvoerlegging – Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Artikel 47, tweede alinea – Recht van toegang tot een onafhankelijke en onpartijdige rechter – Structurele of fundamentele gebreken – Begrip ,uitvaardigende rechterlijke autoriteit’ – Inaanmerkingneming van ontwikkelingen van na de uitvaardiging van het betrokken Europees aanhoudingsbevel – Verplichting van de uitvoerende rechterlijke autoriteit om concreet en nauwkeurig na te gaan of er zwaarwegende en op feiten berustende gronden zijn om aan te nemen dat de betrokkene bij overlevering een reëel gevaar zal lopen van schending van zijn recht op een eerlijk proces	16
Hof van Justitie (Grote Kamer) 17 december 2020 (C-398/19), www.eur-lex.europa.eu	18
Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Burgerschap van de Europese Unie – Artikelen 18 en 21 VWEU – Uitlevering van een Unieburger aan een derde land – Persoon die het burgerschap van de Unie heeft verkregen nadat hij het centrum van zijn belangen had verplaatst naar de aangezochte lidstaat – Werkingsfeer van het Unierecht – Uitleveringsverbod dat alleen geldt voor eigen onderdanen – Bepijking van het vrije verkeer – Rechtvaardiging op grond van de voorkoming van straffeloosheid – Evenredigheid – Informeren van de lidstaat waarvan de opgeëiste persoon de nationaliteit heeft – Verplichting van de aangezochte lidstaat en van de lidstaat van herkomst om de verzoekende derde staat te verzoeken om toezending van het straf dossier – Geen	18
Hof van Justitie 17 december 2020 (C-416/20), www.eur-lex.europa.eu	20
Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Prejudiciële spoedprocedure – Politiële en justitiële samenwerking in strafzaken – Kaderbesluit 2002/584/JBZ – Europees aanhoudingsbevel – Artikel 4 bis, lid 1 – Procedures van overlevering tussen de lidstaten – Voorwaarden voor tenuitvoerlegging – Gronden tot facultatieve weigering van de tenuitvoerlegging – Uitzonderingen – Verplichte tenuitvoerlegging – Bij verstek opgelegde straf – Vlucht van de beklagde – Richtlijn (EU) 2016/343 – Artikelen 8 en 9 – Recht om bij zijn proces aanwezig te zijn – Vereisten in geval van veroordeling bij verstek – Toetsing bij de overlevering van de veroordeelde	20
Hof van Justitie 14 januari 2021 (C-393/19), www.eur-lex.europa.eu	21
Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Artikel 17 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Eigendomsrecht – Artikel 47 van het Handvest van de grondrechten – Recht op een doeltreffende voorziening in rechte – Kaderbesluit 2005/212/JBZ – Confiscatie van opbrengsten van misdrijven, alsmede van de daarbij gebruikte hulpmiddelen en de door middel daarvan verkregen voorwerpen – Richtlijn 2014/42/EU – Bevrozing en confiscatie van hulpmiddelen en opbrengsten van misdrijven in de Europese Unie – Nationale regeling die voorziet in confiscatie ten gunste van de staat van het voorwerp dat is gebruikt bij het plegen van douanesmokkel – Voorwerp dat eigendom is van een derde te goeder trouw	21

Hof van Justitie 28 januari 2021 (C-649/19), www.eur-lex.europa.eu	22
Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Richtlijn 2012/13/EU – Artikelen 4 tot en met 7 – In de bijlagen I en II opgenomen verklaringen van rechten – Kaderbesluit 2002/584/JBZ – Recht op informatie in strafprocedures – Verklaring van rechten bij aanhouding – Recht om informatie over de beschuldiging – Recht op toegang tot de stukken van het dossier – Persoon aangehouden op grond van een Europees aanhoudingsbevel in de lidstaat van uitvoering ...	
2.4. HOF VAN CASSATIE	23
A. BEROEPEN TEGEN VONNISSEN EN ARRESTEN VAN CORRECTIONELE KAMERS	23
Cass. 17 juli 2019 (P.19.0655.N), www.juportal.be	23
Trefwoorden: 1. Doodslag - Algemene correctionaliseerbaarheid van de misdaden - Vernietiging bij arrest van 21 december 2017 van het Grondwettelijk Hof - Gevolg	
2. Niet-correctionaliseerbare misdaad - Verwijzing naar de correctionele rechtbank - Beslissing van onbevoegdverklaring - Vernietiging van de verwijzingsbeschikking - Gevolg betreffende de voorlopige hechtenis.....	23
3. Niet-correctionaliseerbare misdaad - Verwijzing naar de correctionele rechtbank - Correctionele rechtbank - Beslissing van onbevoegdverklaring - Vernietiging van de verwijzingsbeschikking - Verwijzing naar de kamer van inbeschuldigingstelling	23
Cass. 23 oktober 2019 (P.19.0802.F), www.juportal.be	24
Trefwoorden: 1. Hoger beroep – Bevoegdheid van de rechter - Mate waarin de zaak bij de rechter in hoger beroep aanhangig is gemaakt - Bepaling - Verklaring van hoger beroep - Verzoekschrift dat de grieven bevat	
2. Hoger beroep - Verzoekschrift dat de grieven bevat - Grief betreffende de beslissing over de schuldvraag inzake bepaalde telastleggingen – Gevolg.....	25
3. Hoger beroep - Verzoekschrift dat de grieven bevat - Artikel 204, eerste lid, Wetboek van Strafvordering - Doelstelling	25
4. Hoger beroep - Verzoekschrift dat de grieven bevat - Mate waarin de zaak aanhangig is gemaakt bij het appelgerecht - Bepaling - Materiële vergissing in de vermelding van de grieven - Beoordeling in feite door de feitenrechter - Toezicht door het Hof van Cassatie	25
Cass. 30 oktober 2019 (P.19.0773.F), www.juportal.be	25
Trefwoorden: Hoger beroep – Grief in hoger beroep - Begrip - Grievens "schuld", "straf" en "kwalificaties" - Aanhangigmaking van de zaak bij de appelrechter	
Cass. 30 oktober 2019 (P.19.0647.F), www.juportal.be	26
Trefwoorden: Wapens - Jachtwapen - Overdracht aan de houder van een jachtverlof - Geen toezending van het bericht van overdracht aan de gouverneur - Gevolg t.a.v. de overnemer.....	
Cass. 6 november 2019 (P.19.0927.F), www.juportal.be	27
Trefwoorden: Verjaring van de strafvordering - Wet tot verlenging van de verjaringstermijn - Terugwerkende kracht - Gevolg.....	
Cass. 13 november 2019 (P.19.0684.F), www.juportal.be	27
Trefwoorden: Hoger beroep op grieven - Begrip - Grievens verduidelijkt in de verklaring van hoger beroep, zonder neerlegging van een grievenformulier	
Cass. 13 november 2019 (P.19.0267.F), www.juportal.be	28
Trefwoorden: 1. Burgerlijke rechtsvordering gebracht voor de strafgerichten - Onderwerp - Belastingenschuld - Misdrijven die de fraude uitmaken.....	
2. Opdracht van een rechter in de rechtbank van eerste aanleg bij het hof van beroep - Vermelding in het arrest - Wijze.....	28
Cass. 20 november 2019 (P.19.0874.F), www.juportal.be	28
Trefwoorden: Hoger beroep - Verklaring van grieven in hoger beroep - Laattijdige neerlegging - Overmacht - Uitwerking - Verlenging van de termijn - Duur	
Cass. 4 december 2019 (P.19.0824.F), www.juportal.be	29
Trefwoorden: 1. Gebruik van valse stukken - Begrip - Failliet verklaarde vennootschap - Gebruik van valse stukken betreffende de oprichtingsakte of een handelsverrichting - Einde van het gebruik van valse stukken - Vonnis van faillietverklaring	
2. Gebruik van valse stukken - Bestanddelen - Beoordeling door de rechter - Toezicht van het Hof	29
Cass. 19 mei 2020 (P.20.0116.N), www.juportal.be	29

	Trefwoorden: Straffen – Gemeenschapsgerichte maatregelen – Herroeping – Verhuis naar het buitenland – Bevoegdheid Belgische rechter – Territoriale bevoegdheid – Verblijfplaats van veroordeelde – Kracht van gewijsde van de probatiebeslissing	29
Cass. 22 september 2020 (P.20.0344.N), www.juportal.be		30
	Trefwoorden: 1. Beroepsgeheim – Personen die tot het beroepsgeheim gehouden zijn – Orde der Artsen	30
	2. Beroepsgeheim - Draagwijdte – Orde der Artsen – Mededelingen waaruit aanwijzingen blijken dat door een arts een inbreuk werd gepleegd op de regelgeving inzake de ziekte- en invaliditeitsverzekering – Niet-absoluut karakter van de geheimhoudingsplicht	30
Cass. 10 november 2020 (P.20.0731.N), onuitgeg.		31
	Trefwoorden: COVID-19 – Schriftelijk in beraad nemen	31
Cass. 1 december 2020 (P.19.0808.N), www.juportal.be		31
	Trefwoorden: Hoger beroep – Strafverzwaring – Eenstemmigheid – Vermindering opgelegde straf maar intrekking uitstel – Geen strafverzwaring	31
Cass. 1 december 2020 (P.20.0866.N), www.juportal.be		32
	Trefwoorden: Rechten van verdediging – Verzoek tot verhoor van getuige à charge – Medebeklaagde	32
Cass. 1 december 2020 (P.19.1024.N), www.juportal.be , met conclusie van advocaat-generaal De Smet		32
	Trefwoorden: Hoger beroep – Grievensformulier – Saisine appelrechter – Aankruisen ‘schuld’ – Burgerlijke vordering is niet aanhangig	32
Cass. 1 december 2020 (P.20.0573.N), www.juportal.be		33
	Trefwoorden: 1. Overlegging stukken – Artt. 871 en 877 Ger.W. – Uitspraak over bestaan en omvang van de schade	33
	2. Aanstelling deskundige – Art. 962, eerste lid Ger.W. – Beoordeling rechter	34
	3. Schadebegroting – Raming naar billijkheid	34
Cass. 1 december 2020 (P.20.0580.N), www.juportal.be		35
	Trefwoorden: 1. Rechterlijke organisatie – Uitspraak arrest door voorzitter van de kamer – Voorzitter is wettig verhinderd – Geen uitdrukkelijke aanwijzing van andere rechter nodig	35
	2. Weerspannigheid – Verzwarende omstandigheid – Weerspannigheid in groep – Al dan niet met voorafgaande afspraak	35
Cass. 1 december 2020 (P.20.0746.N), www.juportal.be		36
	Trefwoorden: 1. Bewijskracht van een akte	36
	2. Grievensformulier – Datum neerlegging – Ontbreken van datumstempel van de griffie – Beoordeling rechter	36
Cass. 1 december 2020 (P.20.0784.N), www.juportal.be , met conclusie van advocaat-generaal De Smet		36
	Trefwoorden: 1. Obscuri libelli – OM mag in de loop van het proces voor de vonnisrechter nadere informatie bijbrengen	36
	2. Valsheid in geschriften – Factuur – Onmogelijkheid inhoud te controleren	37
	3. Oplichting – Listige kunstgrepen – Voor en na de afgifte of levering van de zaak	37
	4. Autonomie van het strafrecht – Vennootschapsstructuur – Misbruik van vertrouwen ten nadele van de vennootschap	37
	5. Misbruik van vertrouwen – Constitutief bestanddeel – Verduistering of verspilling – Oninbare schuldvordering	37
Cass. 1 december 2020 (P.20.0814.N), www.juportal.be		39
	Trefwoorden: 1. Misbruik van vennootschapsgoederen	39
	2. Rechten van de verdediging – Kennisname van de stukken die het strafdossier samenstellen of die ter gelegenheid van de behandeling voor de rechter worden neergelegd – Meedelen van die stukken aan de partijen is niet vereist	39
Cass. 8 december 2020 (P.20.0683.N), www.juportal.be		40
	Trefwoorden: Stedenbouw – Bouwvergunning – Gewoonlijk gebruik	40
Cass. 8 december 2020 (P.20.0719.N), www.juportal.be		41

	Trefwoorden: 1. Hoger beroep – Grievensformulier – Fout – Verbetering – Persoon tegen wie het hoger beroep is gericht	41
	2. Bewijs – Nietigheid – Art. 40, tweede lid, Taalwet Gerechtszaken – Dekking – Toepasbaarheid art. 32 VTSv.....	41
Cass. 5 januari 2021 (P.20.1095.N), www.juportal.be		41
	Trefwoorden: Zwaarste straf.....	41
Cass. 5 januari 2021 (P.20.1206.N), www.juportal.be		42
	Trefwoorden: Samenloop - Eenheid van opzet – Art. 65, tweede lid Sw. – In kracht van gewijsde gegane beslissingen – Identieke misdrijven – Niet noodzakelijk eenheid van opzet	42
Cass. 19 januari 2021 (P.19.0811.N), www.juportal.be		43
	Trefwoorden: Voorrecht van rechtsmacht – Seponering of minnelijke schikking – Gevolg voor medeverdachte – Verdere verloop gerechtelijk onderzoek – Toepassing artikel 127 Sv.....	43
B.	BEROEPEN TEGEN ARRESTEN VAN DE K.I.....	44
Cass. 17 juli 2019 (P.19.0732.N), www.juportal.be		44
	Trefwoorden: 1. Onderzoeksgerecht - Voorlopige hechtenis - Handhaving - Verplichting op de conclusie te antwoorden – Draagwijdte	44
	2. Recht van de verdediging - Recht van de inverdenkinggestelde om een afschrift te krijgen van het dossier - Draagwijdte	44
Cass. 27 november 2019 (P.19.1134.F), www.juportal.be		44
	Trefwoorden: 1. Gerechtelijk onderzoek - Geheim karakter - Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling - Verzoekschrift met het oog op de gehele of gedeeltelijke opheffing of wijziging van de voorwaarden - Volledig dossier niet ter inzage gesteld van de inverdenkinggestelde – Verantwoording	44
	2. Recht van verdediging - Gerechtelijk onderzoek - Wettelijke limieten op de tegenspraak - Verantwoording	45
	3. Gerechtelijk onderzoek - Geheim van het onderzoek - Recht van inzage van het strafdossier - Uitdrukkelijk bij wet bepaalde gevallen	45
	4. Voorlopige hechtenis - Verzoekschrift met het oog op de gehele of gedeeltelijke opheffing of wijziging van de voorwaarden - Recht van inzage van het strafdossier	45
	5. Procedure voor de onderzoeksgerechten inzake voorlopige hechtenis - Artikel 6 EVRM – Toepassingsgebied	45
Cass. 15 januari 2020 (P.19.1126.F), www.juportal.be		45
	Trefwoorden: Uitlevering – Beginsel van dubbele verjaring – Eendaadse samenloop	46
Cass. 30 juni 2020 (P.20.0322.N), www.juportal.be		46
	Trefwoorden: Laster en eerroof – Schorsing van de vordering wegens laster.....	46
Cass. 10 november 2020 (P.20.1081.N), onuitgeg.....		46
	Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Aanhoudingsbevel – Voorafgaande ondervraging door de onderzoeksrechter – Manier waarop die ondervraging moet verlopen.....	46
	2. Artikel 5.2 EVRM – Recht op kennisgeving van de redenen van zijn arrestatie en van alle beschuldigingen die tegen hem zijn ingebracht – Kennisgeving niet noodzakelijk naar aanleiding van ondervraging door onderzoeksrechter (at. 16, §2 Voorlopige Hechteniswet)	46
Cass. 24 november 2020 (P.20.1162.N), www.juridat.be		47
	Trefwoorden: Samenstelling zetel – Art. 779 Ger.W. – Heropening van debat na tussenbeslissing – Eindbeslissing door rechters voor wie het debat in zijn geheel werd hernomen – Onmogelijkheid om terug te komen op tussenbeslissing.....	47
Cass. 1 december 2020 (P.20.1163.N), www.juridat.be		47
	Trefwoorden: 1. Europees aanhoudingsbevel – Specialiteitsbeginsel – Controle door onderzoeksgerecht	48
	2. Europees aanhoudingsbevel – Controle dubbele strafbaarstelling – Feiten behorend tot de lijst van art. 5, §2 Wet Europees Aanhoudingsbevel – Geen dubbele strafbaarstelling vereist - Illegale handel in verdovende middelen en psychotrope stoffen – Ook stellen van voorbereidende handelingen	48
Cass. 8 december 2020 (P.20.0800.N), www.juportal.be		48
	Trefwoorden: Gerechtelijk onderzoek – Onderzoeksverrichtingen – Onderzoeksrechter – Verhoor van getuigen	48
Cass. 29 december 2020 (P.20.1289.N), onuitgeg.....		49

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Handhaving – Onderzoeksgerecht – Conclusie – Schriftelijke vordering procureur-generaal	49
Cass. 5 januari 2021 (P.20.1319.N), www.juridat.be	49
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Ondervraging door onderzoeksrechter – Bijstand advocaat – Opmerking van advocaat – Taak onderzoeksgerecht	49
Cass. 5 januari 2021 (P.20.1321.N), www.juportal.be	50
Trefwoorden: Afstand van proceshandeling – Voorlopige hechtenis – Hoger beroep – Afstand	50
Cass. 19 januari 2021 (P.21.0033.N), www.juportal.be	51
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Onderzoeksgerecht – Handhaving – Motivering	51
Cass. 26 januari 2021 (P.21.0076.N), onuitgeg.	51
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Ondervraging door de onderzoeksrechter – Bijstand van een advocaat – Advocaat onaangekondigd afwezig	52
Cass. 26 januari 2021 (P.20.1283.N), onuitgeg.	52
Trefwoorden: Internering – Verbeurdverklaring misdrijfinstrument – Niet onredelijk zwaar – Beoordeling	52
C. ANDERE ARRESTEN VAN HET HOF VAN CASSATIE	53
Cass. 18 juni 2019 (P.19.0311.N), www.juportal.be	53
Trefwoorden: Verwijzing van een rechtbank naar een andere - Grond van gewettigde verdenking - Professionele en sociale relaties tussen de rechters van eenzelfde rechtscollege - Gevolg	53
Cass. 12 januari 2021 (P.21.0017.N), www.juportal.be	53
Trefwoorden: Regeling van rechtsgebied – Tussen onderzoeksgerecht en vonnisgerecht – Doodslag	53
2.5. GRONDWETTELIJK HOF	54
Grondwettelijk Hof 14 januari 2021, www.const-court.be	54
Trefwoorden: Strafrecht - Racisme en xenofobie - Ontkennen, schromelijk minimaliseren, pogen te rechtvaardigen of goedkeuren van misdaden van genocide, misdaden tegen de mensheid of oorlogsmisdaden - Toepassingsgebied - Misdaden die als dusdanig zijn vastgesteld door een eindbeslissing van een internationaal gerecht	54
Grondwettelijk Hof 28 januari 2021, www.const-court.be	54
Trefwoorden: Strafrechtspleging - Neerlegging van conclusies - Termijn - Openbaar ministerie - Niet in de conclusies vervatte aanspraken - Bijzondere verbeurdverklaring	54
2.6. RAAD VAN STATE	55
2.7. HOVEN VAN BEROEP	55
A. CORRECTIONELE KAMERS	55
Gent 14 december 2018, <i>RW 2020-2021</i> , afl. 21, 826-830.	55
Trefwoorden: 1. Misdrijf – Rechtvaardigingsgronden – Wettige verdediging – Voorwaarden – Ogenblikkelijke noodzaak van de wettige verdediging van zichzelf of van een ander – Doodslag gepleegd bij een drugsdeal – Dader van de doodslag die meester wil blijven van de situatie.....	55
2. Verschoningsgronden – Uitlokking – Voorwaarden – Zware gewelddaden die de vrije wil van een normaal en redelijk persoon in het gedrang brengen – Doodslag gepleegd bij een drugsdeal – Dader van de doodslag die meester wil blijven van de situatie	55
Gent 20 december 2018, <i>RW 2020-2021</i> , afl. 21, 823-826.	56
Trefwoorden: 1. Sociale huisvesting – Domiciliefraude – Verplichting voor de huurder van een sociale woning om zijn hoofdverblijfplaats te hebben in die woning – Feitelijke beoordeling door de rechter	56
2. Sociale huisvesting - Verplichting voor de huurder van een sociale woning om de wijziging van de personen die de sociale huurwoning op duurzame wijze betrekken, onmiddellijk mee te delen aan de verhuurder – Moreel element	56
3. Schadeloosstelling van de sociale huisvestingsmaatschappij – Begroting van de materiele schade	56
Gent 6 juni 2019, <i>RW 2020-2021</i> , afl. 21, 820-823.....	57
Trefwoorden: Sociaal strafrecht – Onjuiste of onvolledige verklaringen betreffende sociale voordelen – Samenwoning – LAT-relatie – Financieel-economische voordelen – Leefloon en maatschappelijke integratie – Leefloon – Ziekte- en invaliditeitsverzekering – Ziekte-uitkeringen.....	57
Gent 26 april 2019, <i>RW 2020-2021</i> , afl. 14, 547-548.....	57

	Trefwoorden: Rechtsmiddelen – Strafzaken – Hoger beroep – Incidenteel beroep – Vereiste van een ontvankelijk principaal beroep op burgerlijk gebied – Draagwijdte van het grievenformulier van de appellatant op hoofdberoep.....	57
Antwerpen 5 november 2019, <i>RW 2020-2021</i> , afl. 14, 541-542.....		58
	Trefwoorden: Strafvordering – Burgerlijke rechtsvordering – Aanhouden van de burgerlijke belangen – Mogelijkheid voor benadeelde partijen om hun vordering door middel van een verzoekschrift bij de strafrechter aanhangig te maken – Noodzaak van een uitdrukkelijke beslissing of van een uitdrukkelijke vermelding van art. 4 Voorafgaande Titel Sv.	58
Gent 29 november 2019, <i>RW 2020-2021</i> , afl. 21, 817-820.		58
	Trefwoorden: 1. Geneesmiddel – Voorschrift – Aard van het geschrift – Eenmalige uitvoering van het voorschrift.....	58
	2. Valsheid in geschrifte – a) Beschermd geschrift – Voorschrift van een arts met betrekking tot een geneesmiddel – Geschrift dat zich opdringt aan de openbare trouw – Namaking van een geschrift – Gefotokopieerd voorschrift – b) Bijzonder opzet – Bedrieglijke intentie – Gebruik van een gefotokopieerd voorschrift voor een geneesmiddel – Mogelijk nadeel – Vertrouwen in de farmaceutische zorg.....	58
Gent 29 november 2019, <i>RW 2020-2021</i> , afl. 14, 539-541.		59
	Trefwoorden: 1. Straf – Eenheid van opzet – Misdrijven die reeds het voorwerp waren van een in kracht van gewijsde gegane beslissing en andere feiten die bewezen zijn en bij de strafrechter aanhangig zijn en die aan die beslissing voorafgaan – a) Verwijzing naar de reeds eerder uitgesproken straffen – Wettigheid van de bestraffing – b) Schuldvraag niet aanhangig bij de appelrechter – Gevolgen	59
	2. Rechtsmiddelen – Strafzaken – Hoger beroep – Devolutieve kracht – Beperking van de beroepsgrievens tot de straftoemeting – Gevolgen voor de eventuele toepassing van art. 65, tweede lid Sw.....	59
	3. Poging – Bestrafing van de poging – Poging tot misdaad – Art. 84 Sw. niet van toepassing.....	59
Antwerpen 19 februari 2020, <i>Limb.Rechtsl. 2020</i> , afl. 4, 324.		60
	Trefwoorden: Strafrecht – Belaging – Herkenbaar fotograferen van politieagenten tijdens interventie – Delen van deze foto's op sociale media om uiting te geven aan de afkeuring van de interventie – Eenmalig feit maar terugkerende gevolgen – Geen bijzonder opzet vereist.....	60
Antwerpen 8 september 2020, <i>NC 2020</i> , afl. 6, 556-557.		60
	Trefwoorden: Straffen – Andere veroordelingen – Schadevergoeding – Misdrijven – Burgerlijke rechtsvordering – Mededader – Verplichting schade integraal te vergoeden – Hoofdelijkheid misdrijven – Geen vrijstelling van hoofdelijkheid	60
B. KAMER VAN INBESCHULDIGINGSTELLING.....		60
C. BURGERLIJKE KAMERS EN KORTGEDING.....		61
Antwerpen 14 oktober 2019, <i>NJW 2020</i> , afl. 433, 930-933.		61
	Trefwoorden: Strafrecht – verjaring vordering tot schadeloosstelling tegen Belgische staat – internering – gebrek aan aangepaste en geschikte behandeling – onbekwaamverklaring – schuldig verzuim – verbod op onterende behandeling – art. 3-6 EVRM – art. 1382 BW	61
2.8. RECHTBANKEN VAN EERSTE AANLEG		61
A. CORRECTIONELE KAMERS		61
Corr. Limburg (afd. Tongeren) 22 juni 2020, <i>Limb.Rechtsl. 2020</i> , afl. 4, 378-380.		61
	Trefwoorden: Strafrecht – Misbruik van vertrouwen t.a.v. een echtgenoot – Verschoningsgrond – Artikel 492 Sw. juncto artikel 462 Sw. – Onontvankelijkheid van de strafvordering ab initio – Redelijke termijn – Aanvangsdatum – Criteriabeoordeling.....	61
Corr. Dinant 9 september 2020, <i>JLMB 2020</i> , afl. 39, 1820-1821.....		62
	Trefwoorden: Libertés publiques – Liberté d'expression – Calomnie et diffamation – Chanson – Clip vidéo – Dialecte wallon – Dol - Dol spécial – Satire – Humour – Opinion.....	62
Corr. Luxemburg (afd. Neufchâteaux) 22 oktober 2020, <i>JLMB 2020</i> , afl. 39, 1822-1833.		62
	Trefwoorden: Presse – Internet – Racisme – Incitation à la haine ou à la violence – Publicité – Administrateur d'un site ou d'une page Facebook – Qualité d'auteur – Suppression ou modération de commentaires – Qualité de coauteur	62
B. RAADKAMER.....		63

C. BURGERLIJKE KAMERS EN VOORZITTER IN KORTGEDING	63
2.9. HOVEN VAN ASSISEN	63
2.10. BUITENLANDSE RECHTSpraak	63
<u>3. RECHTSLEER</u>	<u>63</u>
3.1. OVERZICHTEN VAN RECHTSLEER	63
3.2. BOEKEN.....	63
A. NIEUWE BOEKEN I.V.M. STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT	63
B. NIEUWE BOEKEN I.V.M. STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT IN DE BIBLIOTHEEK	63
3.3. BIJDAGEN IN BOEKEN OF TIJDSCHRIFTEN (INCLUSIEF NOTEN).....	63
A. BIJDAGEN I.V.M. INTERNATIONAAL EN EUROPEES STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT	64
B. BIJDAGEN I.V.M. ALGEMEEN STRAFRECHT	64
C. BIJDAGEN I.V.M. BIJZONDER STRAFRECHT.....	64
D. BIJDAGEN I.V.M. STRAFPROCESRECHT	64
E. GEMENGDE OF ANDERE BIJDAGEN	65
F. STRAFRECHT IN HET BUITENLAND.....	65
3.4. BELANGRIJKE EVOLUTIES IN ANDERE RECHTSTAKKEN OF BELANGRIJKE ARTIKELEN OVER HET RECHT	66
3.5. VARIA	66

1. Wetgeving

1.1. Belgische regelgeving

Besluit van 23 oktober 2020 van de Vlaamse Regering over het gebruik van videoconferentie voor de verschijning van minderjarige verdachten, *BS 15 december 2020*.

Toelichting: Als de minderjarige verdachte, na overleg met zijn advocaat, er uitdrukkelijk voor kiest om te verschijnen via een videoconferentie, kan, na akkoord van de jeugdrechter, van die mogelijkheid gebruik worden gemaakt in de volgende gevallen:

1° voor de verschijningen met toepassing van de wet van 1 maart 2002 betreffende de voorlopige plaatsing van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd;

2° voor de verschijningen in het kader van een verlenging of herziening van een maatregel tot een voorlopige plaatsing in een open of gesloten opvoedingsafdeling van een openbare gemeenschapsinstelling als vermeld in artikel 52 en 52quater van de wet van 8 april 1965;

3° voor de verschijningen in het kader van een verlenging of herziening na de risicotaxatie als vermeld in artikel 26, § 4, derde en vierde lid, van het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht;

4° voor de verschijningen in het kader van een verlenging of herziening van een maatregel van gesloten begeleiding als vermeld in artikel 27, § 1, van het voormelde decreet;

5° voor de verschijningen in hoger beroep.

Uitleveringsverdrag van 31 oktober 2016 tussen het Koninkrijk België en de Volksrepubliek China, *BS 16 december 2020*.

Toelichting: Elke Partij verbindt zich ertoe overeenkomstig de bepalingen van dit Verdrag en op verzoek van de verzoekende Partij personen uit te leveren die op haar grondgebied gevonden werden en door de andere Partij gezocht zijn met de bedoeling strafrechtelijke procedures in te stellen tegen of het vonnis opgelegd aan die persoon uit te voeren.

Goedgekeurd bij wet van 3 december 2018, *BS 16 december 2020*.

Wet van 20 december 2020 houdende diverse tijdelijke en structurele bepalingen inzake justitie in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19, *BS 24 december 2020*.

Toelichting: Bepalingen betreffende o.a.: strafuitvoeringskamers; behandeling van hogere beroepen voor de KI bedoeld in de artikelen 21bis, §§ 7 en 8, 28sexies, § 4, 28octies, § 4, 28novies, § 7, 61ter, §§ 5 en 6, 61quater, §§ 5 en 6, 61quinquies, §§ 4 en 5, en 61sexies, § 4, van het Wetboek van strafvordering; strafuitvoeringsmodaliteiten, internering,

1.2. Europese regelgeving

- Nihil

1.3. Overzichten van wetgeving

- Nihil

1.4. Belangrijke wetsontwerpen en –voorstellen

Wetsvoorstel tot wijziging van het Strafwetboek, houdende strafbaarstelling van bepaalde vormen van seksuele agressie op afstand, *Parl.St.* Kamer 2020-2021, 1670/001.

Toelichting: Op grond van het Strafwetboek is seksuele agressie thans alleen strafbaar indien de dader zich fysiek bij het slachtoffer bevindt.

Gelet op het wijdverbreide gebruik van de sociale media en de laakbare daden die in die context worden begaan, strekt die wetsvoorstel ertoe het Strafwetboek bij te sturen, teneinde ook te voorzien in de strafbaarstelling van bepaalde vormen van seksuele agressie op afstand.

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten tot invoering van een procedure tot oplegging van controlevoorwaarden na strafeinde, *Parl.St.* Kamer 2020-2021, 1682/001.

Toelichting: Momenteel komen bepaalde categorieën van veroordeelde gedetineerden op strafeinde vrij zonder enige voorwaarde of opvolging. Het gaat met name om veroordeelden die bewust kiezen om tot strafeinde te gaan, en veroordeelden voor wie de strafuitvoeringsrechtbank geen voorwaardelijke invrijheidstelling heeft uitgesproken wegens een onvoldoende uitgewerkte reclassering en/of wegens het gevaar op recidive, onttrekking of het verontrusten van slachtoffers.

Dit is een ernstig probleem dat een oplossing vereist in het belang van de maatschappij en de slachtoffers. Vaak gaat het dan om zwaar veroordeelden die een ernstig gevaarsrisico vertonen.

Dit wetsvoorstel stelt daarom voor controlevoorwaarden na strafeinde te kunnen opleggen ten aanzien van genoemde categorieën van veroordeelden. De beslissing hiertoe wordt in handen gelegd van de strafuitvoeringsrechtbank.

Wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake justitie, *Parl.St.* Kamer 2020-2021, 1696/001.

Toelichting: Dit wetsontwerp strekt ertoe dringende maatregelen te nemen in het kader van de tenuitvoerlegging van de verordening (EU) 2017/1939 van de Raad van 12 oktober 2017 betreffende nauwere samenwerking bij de instelling van het Europees Openbaar Ministerie.

Dit wetsontwerp zet eveneens richtlijn (EU) 2017/1371 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2017 betreffende de strafrechtelijke bestrijding van fraude die de financiële belangen van de Unie schaadt om in de Belgische wetgeving. Deze richtlijn heeft tot doel minimumregels vast te leggen voor strafrechtelijke definities en sancties op het gebied van de bestrijding van fraude en andere onwettige activiteiten waardoor de financiële belangen van de Unie worden geschaad.

Daarnaast wordt er een wettelijke basis voorzien om voorlopig de verzending van niet ondertekende vonnissen per e-mail toe te laten.

Wetsvoorstel betreffende de oplegging van een gevangenisstraf in combinatie met verplichte behandeling en tot invoering van de mogelijkheid van tijdelijke opvang in de psychiatrische afdeling van een gevangenis voor personen die niet volledig ontoerekeningsvatbaar zijn, maar wel een gevaar kunnen zijn voor de maatschappij, *Parl.St. Kamer 2020-2021, 1723/001*.

Toelichting: Dit wetsvoorstel beoogt een oplossing aan te reiken voor twee situaties waarin de bestaande regels voor internering in de praktijk niet voldoen:

- voor personen die niet volledig ontoerekeningsvatbaar zijn, maar wel door psychische of medische stoornissen een gevaar kunnen zijn voor de maatschappij, wordt de mogelijkheid gecreëerd om een gevangenisstraf op te leggen in combinatie met een verplichte behandeling. Met name voor zedendelinquenten en voor personen met asociale persoonlijkheidsstoornissen kan een dergelijke dubbele sanctie nuttig zijn;
- als er door overbevolking voorlopig geen plaats is in een instelling voor internering, dan zal het voortaan mogelijk zijn dat een persoon tijdelijk wordt opgevangen in de psychiatrische afdeling van een gevangenis.

Wetsvoorstel tot wijziging van het Strafwetboek met het oog op het strafbaar stellen van het zonder machtiging of toestemming binnenkomen of binnendringen in een voertuig, een vaartuig, een wagon, een container, een oplegger of een vliegtuig, *Parl.St. Kamer 2020-2021, 1729/001*.

Toelichting: Sedert een aantal jaren kennen we het vraagstuk van transmigranten die via onze havens in het Verenigd Koninkrijk willen raken. Deze haveninklimmingen werden inmiddels strafbaar gesteld.

Er doen zich echter niet enkel problemen voor in de havens zelf. Het fenomeen van transmigranten die in vrachtwagens, treinwagons en containers kruipen in de hoop ongezien de overtocht te kunnen maken, verschuift ook naar snelwegparkings, industrieterreinen, (goederen)stations, ... Op dat vlak vertoont de wetgeving nog een lacune: het zonder machtiging of toestemming binnenkomen of binnendringen in een voertuig, container, vaartuig of wagon inclusief hun lading, buiten havenfaciliteiten, is nog niet strafbaar.

Dit wetsvoorstel beoogt deze lacune recht te zetten.

Wetsvoorstel tot wijziging van de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering wat het van rechtswege aanhouden van de burgerlijke belangen betreft, *Parl.St.* Kamer 2020-2021, 1734/001.

Toelichting: De rechter bij wie een strafvordering aanhangig is gemaakt, kan de burgerlijke belangen aanhouden, zelfs bij ontstentenis van burgerlijke partijstelling, wanneer de zaak wat die belangen betreft niet in staat van wijzen is. Dit geschiedt niet automatisch: de strafrechter moet beoordelen of er grond bestaat om het uit te spreken.

Wanneer de rechter ten onrechte verzuimt de burgerlijke belangen ambtshalve aan te houden – hetzij omdat hij dat vergeet te doen, hetzij omdat hij het niet noodzakelijk acht op het ogenblik waarop hij over de strafvordering uitspraak doet – moet de persoon die meent dat hij door het misdrijf persoonlijk werd benadeeld de zaak daartoe – op eigen kosten – bij de burgerlijke rechtbank aanhangig maken.

Het daaruit voortvloeiende verschil in behandeling lijkt de procureur-generaal van Hof van Cassatie niet gerechtvaardigd. In het jaarverslag 2019 van het Hof stelt hij daarom voor dat burgerlijke belangen niet langer ambtshalve, maar van rechtswege worden aangehouden. Dit voorstel wijzigt de wetgeving ter zake in die zin.

Wetsvoorstel tot wijziging van diverse strafrechtelijke bepalingen betreffende het onrechtmatig binnendringen in, bezetten van of verblijven in andermans goed, *Parl.St.* Kamer 2020-2021, 1751/001.

Toelichting: Dit wetsvoorstel strekt ertoe de door het Grondwettelijk Hof vernietigde bepalingen van de zogenaamde ‘kraakwet’ te herstellen door tegemoet te komen aan de door het Hof gemaakte bezwaren.

Wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering ter facilitering van grootschalig DNA-onderzoek in België, *Parl.St.* Kamer 2020-2021, 1756/001.

Toelichting: Dit wetsvoorstel beoogt onder strikte voorwaarden de vervolgingsautoriteiten de mogelijkheid te geven om een referentiestaal af te nemen, zelfs bij afwezigheid van ernstige aanwijzingen van schuld tegen een persoon.

Momenteel is het mogelijk om DNA van een derde persoon af te nemen indien (1) het onderzoek feiten betreft strafbaar met een maximumstraf van vijf jaar gevangenisstraf of met een zwaardere straf en (2) er aanwijzingen zijn dat de betrokkene een directe band heeft met het gerechtelijk onderzoek.

Dit wetsvoorstel voorziet daarnaast in de mogelijkheid om, in geval van de ernstige feiten en eerder aangetroffen sporen in kader van de zaak, ook zonder het vervuld zijn van de voorwaarde van een directe band, dergelijk onderzoek toe te laten. Daarbij vormen onder meer de tussenkomst van de onderzoeksrechter en de gevolgen die aan de weigering tot afname worden toegekend essentiële waarborgen ter bescherming van het evenwicht tussen waarheidsvinding en bescherming van de grondrechten van het individu.

2. Rechtspraak

2.1. Overzichten van rechtspraak

- KUTY, F., COLETTE-BASECQZ, N., DELHAISE, E., NEDERLANDT, O., VANDERMEERSCH, D., KENNES, L., "Chronique de droit international pénal 2020/2", *RDJ* 2020, afl. 12, 1136-1236.

2.2. Europees Hof voor de rechten van de mens

EHRM 21 juli 2020 (Velkov t. Bulgarije), www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-203844>

Trefwoorden: 1. Sanctie – Administratief – Vrijheidsberoving – Stadionverbod – Strafrechtelijk – Hoofdstraf en bijkomende straf – Eenzelfde rechtbank – Procedure met punitief doel

2. Artikel 4 Zevende Aanvullend Protocol bij het EVRM – Strafvordering – Administratieve sanctie – Ne bis in idem – Bis – Complementaire procedures

Samenvatting: 1. Een administratieve vrijheidsberoving is steeds een strafrechtelijke sanctie. De bijkomende sanctie van het verbod sportieve wedstrijden gedurende twee jaar bij te wonen is dat ook, omdat deze sanctie bijkomend aan de hoofdsanctie van vrijheidsberoving wordt opgelegd, door eenzelfde rechtbank en in een enkele procedure met onder meer als doel bestraffend op te treden.

2. Het ne-bis-in-idem-beginsel verbiedt geen tweeledige afhandeling, namelijk administratief en gerechtelijk, van een strafrechtelijke vervolging en bestraffing, wanneer de beide procedures materieel en temporeel onderling voldoende nauw verbonden zijn, zodat ze een coherent geheel vormen. Dit betekent dat de doelen en de middelen om die doelen te bereiken in de beide procedures verschillend en complementair moeten zijn, ze min of meer gelijklopend moeten worden afgewikkeld en de gevolgen van deze tweeledige afhandeling proportioneel en voorzienbaar moeten zijn.

(bron: T.Strafr. 2020, afl. 6, 404)

EHRM 17 december 2020 (Saber t. Noorwegen), www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-206519>

Trefwoorden: Recht op privacy – Art. 8 EVRM – Vertrouwelijkheid communicatie met advocaat – GSM in beslag genomen die communicatie met advocaat bevat – Doorzoeking GSM

Samenvatting: Artikel 8 EVRM. In het kader van een strafrechtelijk onderzoek is de smartphone van klager in beslag genomen door de politie. De politie wilde de telefoon doorzoeken. Klager gaf aan dat er ook mails en berichten van twee advocaten in staan die hem verdedigen in een andere strafzaak. Politie en klager komen overeen dat de rechter de informatie eerst zal filteren. Na een uitspraak van het Hooggerechtshof waarin is geoordeeld dat niet de rechter, maar de politie de informatie op de telefoon zou moeten filteren is de telefoon weer overgedragen aan de politie. Klager klaagt dat het recht op respect voor correspondentie is geschonden. Het Hof oordeelt dat er weliswaar voldoende waarborgen zijn bij het doorzoeken van een telefoon, maar dat het legal privilege beginsel onvoldoende is gewaarborgd. Schending artikel 8 EVRM.

Judge Yudkivska geeft een dissenting opinion waarin verder wordt ingegaan op de reikwijdte van het begrip legal privilege.

(Bron: <https://www.rechtspraak.nl/SiteCollectionDocuments/nre-2021-nr-01.pdf>)

2.3. Hof van Justitie

Hof van Justitie 8 december 2020 (C-584/19), www.eur-lex.europa.eu

Hyperlink: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:62019CJ0584&qid=1607689212860&from=NL>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Europees onderzoeksbevel – Richtlijn 2014/41/EU – Artikel 1, lid 1 – Artikel 2, onder c), i) en ii) – Begrippen ‚rechterlijke autoriteit‘ en ‚uitvaardigende autoriteit‘ – Door het openbaar ministerie van een lidstaat uitgevaardigd Europees onderzoeksbevel – Onafhankelijkheid ten opzichte van de uitvoerende macht

Samenvatting: Het Landesgericht für Strafsachen Wien heeft de behandeling van de zaak geschorst en het Hof verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag:

„Moeten het begrip ‚rechterlijke autoriteit‘ in de zin van artikel 1, lid 1, van [richtlijn 2014/41] en het begrip ‚officier van justitie‘ in de zin van artikel 2, onder c), i), van voormelde richtlijn aldus worden uitgelegd dat hieronder ook de openbare ministeries van een lidstaat vallen die het risico lopen dat zij in het kader van de vaststelling van een besluit over de uitvaardiging van een Europees onderzoeksbevel direct of indirect worden aangestuurd door of individuele instructies ontvangen van de uitvoerende macht, zoals de senator van justitie in Hamburg?“

Het Hof (Grote Kamer) verklaart voor recht:

Artikel 1, lid 1, en artikel 2, onder c), van richtlijn 2014/41/EU van het Europees Parlement en de Raad van 3 april 2014 betreffende het Europees onderzoeksbevel in strafzaken moeten aldus worden uitgelegd dat de begrippen „rechterlijke autoriteit“ en „uitvaardigende autoriteit“ in de zin van deze bepalingen ook zien op de officier van justitie van een lidstaat of, meer in het algemeen, het openbaar ministerie van een lidstaat, ongeacht of er juridisch mogelijkwerijs sprake is van een ondergeschiktheidsrelatie tussen

deze officier van justitie of dit openbaar ministerie en de uitvoerende macht van die lidstaat, en of deze officier van justitie of dit openbaar ministerie het risico loopt om bij de vaststelling van een Europees onderzoeksbevel direct of indirect te worden aangestuurd door of individuele instructies te ontvangen van de uitvoerende macht.

Perscommuniqué van het Hof: In tegenstelling tot een Europees aanhoudingsbevel kan een Europees onderzoeksbevel worden vastgesteld door een openbaar ministerie van een lidstaat dat het risico loopt om individuele instructies van de uitvoerende macht te ontvangen.

Zie: <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2020-12/cp200156nl.pdf>

Met noot: MEESE, J., “Een Europees onderzoeksbevel is geen Europees aanhoudingsbevel”, www.joachimmeese.be

Hof van Justitie (Grote Kamer) 17 december 2020 (C-354/20 en C-412/20), www.eur-lex.europa.eu

Hyperlink: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:62020CJ0354&qid=1608198124139&from=NL>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Prejudiciële spoedprocedure – Politieke en justitiële samenwerking in strafzaken – Europees aanhoudingsbevel – Kaderbesluit 2002/584/JBZ – Artikel 1, lid 3 – Artikel 6, lid 1 – Overleveringsprocedures tussen lidstaten – Voorwaarden voor tenuitvoerlegging – Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Artikel 47, tweede alinea – Recht van toegang tot een onafhankelijke en onpartijdige rechter – Structurele of fundamentele gebreken – Begrip ‘uitvaardigende rechterlijke autoriteit’ – Inaanmerkingneming van ontwikkelingen van na de uitvaardiging van het betrokken Europees aanhoudingsbevel – Verplichting van de uitvoerende rechterlijke autoriteit om concreet en nauwkeurig na te gaan of er zwaarwegende en op feiten berustende gronden zijn om aan te nemen dat de betrokkene bij overlevering een reëel gevaar zal lopen van schending van zijn recht op een eerlijk proces

Samenvatting: De rechtbank Amsterdam heeft de behandeling van de zaak geschorst en het Hof verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1) Verzetten [kaderbesluit 2002/584], artikel 19, eerste lid, tweede alinea, VEU en/of artikel 47, tweede alinea, Handvest zich inderdaad ertegen dat de uitvoerende rechterlijke autoriteit een [Europees aanhoudingsbevel] ten uitvoer legt dat is uitvaardigd door een gerecht, terwijl de nationale wet van de uitvaardigende lidstaat na de uitvaardiging van dat [Europees aanhoudingsbevel] zodanig is gewijzigd, dat het gerecht niet meer voldoet aan de eisen van een effectieve rechterlijke bescherming/daadwerkelijke rechtsbescherming omdat die wetgeving de onafhankelijkheid van dat gerecht niet meer waarborgt?

2) Verzetten [kaderbesluit 2002/584] en artikel 47, tweede alinea, Handvest zich inderdaad ertegen dat de uitvoerende rechterlijke autoriteit een [Europees aanhoudingsbevel] ten uitvoer legt, wanneer zij heeft vastgesteld dat in de uitvaardigende

lidstaat een reëel gevaar bestaat van schending van het grondrecht op een onafhankelijk gerecht voor elke verdachte – en dus ook voor de opgeëiste persoon –, ongeacht welke rechterlijke instanties van die lidstaat bevoegd zijn voor de procedures waaraan de opgeëiste persoon zal worden onderworpen en ongeacht de persoonlijke situatie van de opgeëiste persoon, de aard van het strafbare feit waarvoor hij wordt vervolgd en de feitelijke context die aan het [Europees aanhoudingsbevel] ten grondslag ligt, welk reëel gevaar verband houdt met het feit dat de rechterlijke instanties van de uitvoerende lidstaat niet meer onafhankelijk zijn wegens structurele en fundamentele gebreken?

3) Verzetten [kaderbesluit 2002/584] en artikel 47, tweede alinea, Handvest zich inderdaad ertegen dat de uitvoerende rechterlijke autoriteit een [Europees aanhoudingsbevel] ten uitvoer legt, wanneer zij heeft vastgesteld dat:

– in de uitvoerende lidstaat een reëel gevaar bestaat van schending van het grondrecht op een eerlijk proces voor elke verdachte, welk gevaar verband houdt met structurele en fundamentele gebreken met betrekking tot de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht van die lidstaat,

– die structurele en fundamentele gebreken daarom niet alleen negatieve gevolgen kunnen hebben, maar ook daadwerkelijk hebben voor de rechterlijke instanties van die lidstaat die bevoegd zijn voor de procedures waaraan de opgeëiste persoon zal worden onderworpen en

– daarom zwaarwegende en op feiten berustende gronden bestaan om aan te nemen dat de opgeëiste persoon een reëel gevaar loopt dat zijn grondrecht op een onafhankelijk gerecht zal worden geschonden en dus dat zijn grondrecht op een eerlijk proces in de kern zal worden aangetast,

ook al heeft de opgeëiste persoon, los van die structurele en fundamentele gebreken, geen specifieke zorgen geuit en ook al geven de persoonlijke situatie van de opgeëiste persoon, de aard van de strafbare feiten waarvoor hij wordt vervolgd en de context die aan het [Europees aanhoudingsbevel] ten grondslag ligt, los van die structurele en fundamentele gebreken, geen aanleiding voor vrees voor concrete druk op of beïnvloeding van zijn strafproces door de uitvoerende en/of wetgevende macht?"

Het Hof (Grote kamer) verklaart voor recht:

Artikel 6, lid 1, en artikel 1, lid 3, van kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten, zoals gewijzigd bij kaderbesluit 2009/299/JBZ van de Raad van 26 februari 2009, moeten aldus worden uitgelegd dat wanneer de uitvoerende rechterlijke autoriteit die heeft te beslissen over de overlevering van een persoon tegen wie een Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd, over gegevens beschikt die blijken geven van structurele of fundamentele gebreken met betrekking tot de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht in de lidstaat die dit aanhoudingsbevel heeft uitgevaardigd, welke ten tijde van de uitvaardiging van het aanhoudingsbevel bestonden of na deze uitvaardiging zijn ontstaan, deze autoriteit de hoedanigheid van „uitvaardigende rechterlijke autoriteit” niet kan ontzeggen aan de rechterlijke instantie die het aanhoudingsbevel heeft uitgevaardigd en er

niet van kan uitgaan dat er zwaarwegende en op feiten berustende gronden bestaan om aan te nemen dat deze persoon bij overlevering aan deze laatste lidstaat een reëel gevaar van schending van zijn door artikel 47, tweede alinea, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie gewaarborgde grondrecht op een eerlijk proces zal lopen, zonder een concrete en nauwkeurige verificatie te verrichten waarbij met name rekening wordt gehouden met de persoonlijke situatie van die persoon, de aard van het betrokken strafbare feit en de feitelijke context waarin het aanhoudingsbevel is uitgevaardigd, zoals verklaringen van overheidsinstanties die de behandeling van een individueel geval kunnen beïnvloeden.

Perscommuniqué: Het bestaan van gegevens waaruit blijkt dat er in Polen sprake is van structurele of fundamentele gebreken op het gebied van de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht of van een verergering van deze gebreken, rechtvaardigt op zichzelf niet dat de rechterlijke autoriteiten van de andere lidstaten de tenuitvoerlegging weigeren van elk Europees aanhoudingsbevel dat door een Poolse rechterlijke autoriteit is uitgevaardigd. De tenuitvoerlegging van een door een Poolse rechterlijke autoriteit uitgevaardigd Europees aanhoudingsbevel moet echter worden geweigerd wanneer, gelet op de persoonlijke situatie van de betrokken persoon, de aard van het betrokken strafbaar feit en de feitelijke context waarin dit aanhoudingsbevel is uitgevaardigd, zwaarwegende en op feiten berustende gronden bestaan om aan te nemen dat deze persoon wegens die gebreken na zijn overlevering aan die autoriteiten een reëel gevaar zal lopen dat zijn recht op een eerlijk proces zal worden geschonden.

<https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2020-12/cp200164nl.pdf>

Met noot: FLO, J., VAN ROY, S., “Rechters mogen niet alle EAB’s uit Polen automatisch weigeren”, *De Juristenkrant* 2021, afl. 421, 7.

Hof van Justitie (Grote Kamer) 17 december 2020 (C-398/19), www.eur-lex.europa.eu

Hyperlink: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:62019CJ0398&qid=1610621797847&from=NL>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Burgerschap van de Europese Unie – Artikelen 18 en 21 VWEU – Uitlevering van een Unieburger aan een derde land – Persoon die het burgerschap van de Unie heeft verkregen nadat hij het centrum van zijn belangen had verplaatst naar de aangezochte lidstaat – Werkingsfeer van het Unierecht – Uitleveringsverbod dat alleen geldt voor eigen onderdanen – Beperking van het vrije verkeer – Rechtvaardiging op grond van de voorkoming van straffeloosheid – Evenredigheid – Informeren van de lidstaat waarvan de opgeëiste persoon de nationaliteit heeft – Verplichting van de aangezochte lidstaat en van de lidstaat van herkomst om de verzoekende derde staat te verzoeken om toezending van het strafdossier – Geen

Samenvatting: Het Kammergericht Berlin heeft de behandeling van de zaak geschorst en het Hof verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1) Gelden de beginselen uit het arrest van het Hof van 6 september 2016 in de zaak Petruhhin (C-182/15, EU:C:2016:630) betreffende de toepassing van de artikelen 18 en 21 VWEU in het geval van een verzoek van een derde land om uitlevering van een Unieburger ook wanneer de vervolgte persoon het centrum van zijn belangen heeft verplaatst naar de aangezochte lidstaat op een tijdstip waarop hij nog geen Unieburger was?

2) Is de lidstaat van herkomst die op de hoogte werd gesteld van een uitleveringsverzoek, op grond van het arrest van het Hof van 6 september 2016 in de zaak Petruhhin (C-182/15, EU:C:2016:630), verplicht het verzoekende derde land te verzoeken om toezending van de stukken teneinde de overname van de vervolging te onderzoeken?

3) Is de lidstaat die door een derde land is verzocht om uitlevering van een Unieburger, op grond van het arrest van het Hof van 6 september 2016 in de zaak Petruhhin (C-182/15, EU:C:2016:630), verplicht de uitlevering te weigeren en zelf de strafvervolging over te nemen wanneer hij overeenkomstig zijn nationaal recht daartoe de mogelijkheid heeft?”

Het Hof (Grote kamer) verklaart voor recht:

1) De artikelen 18 en 21 VWEU moeten aldus worden uitgelegd dat zij van toepassing zijn op de situatie van een burger van de Europese Unie die onderdaan is van een lidstaat en op het grondgebied van een andere lidstaat verblijft en ten aanzien van wie door een derde land bij die laatste lidstaat een uitleveringsverzoek is ingediend, zelfs indien die burger het centrum van zijn belangen naar een andere lidstaat heeft verplaatst op een moment dat hij de hoedanigheid van Unieburger nog niet bezat.

2) De artikelen 18 en 21 VWEU moeten aldus worden uitgelegd dat, wanneer de lidstaat waarvan de opgeëiste persoon een onderdaan is, zijnde een Unieburger ten aanzien van wie door een derde land bij een andere lidstaat een uitleveringsverzoek is ingediend, door deze laatste lidstaat van het bestaan van dat verzoek in kennis is gesteld, geen van beide lidstaten verplicht is het verzoekende derde land te verzoeken om overhandiging van een afschrift van het strafdossier zodat de lidstaat waarvan die persoon de nationaliteit heeft, kan beoordelen of deze de strafvervolging van die persoon kan overnemen. Voor zover de aangezochte lidstaat de lidstaat waarvan die persoon de nationaliteit bezit naar behoren op de hoogte heeft gesteld van het bestaan van het uitleveringsverzoek, van alle door het verzoekende derde land in het kader van dat verzoek verstrekte juridische en feitelijke gegevens, alsook van elke wijziging van de situatie van de opgeëiste persoon die relevant is voor de eventuele uitvaardiging van een Europees aanhoudingsbevel tegen hem, kan de aangezochte lidstaat die persoon uitleveren zonder te hoeven wachten tot de lidstaat waarvan die persoon de nationaliteit heeft in een formeel besluit verklaart geen Europees aanhoudingsbevel tegen die persoon uit te vaardigen dat minstens op dezelfde feiten betrekking heeft als die welke in het uitleveringsverzoek worden vermeld, wanneer die laatste lidstaat een dergelijk bevel niet uitvaardigt binnen de redelijke termijn die hem daartoe met inachtneming van alle omstandigheden van het geval door de aangezochte lidstaat is toegekend.

3) De artikelen 18 en 21 VWEU moeten aldus worden uitgelegd dat de lidstaat die door een derde land wordt verzocht om een Unieburger die onderdaan is van een andere lidstaat uit te leveren met het oog op strafvervolging, niet verplicht is de uitlevering te weigeren en de strafvervolging over te nemen wanneer zijn nationale recht dat toelaat.

Perscommuniqué: Een Unieburger kan pas aan een derde land worden uitgeleverd na raadpleging van de lidstaat waarvan hij de nationaliteit bezit. In het kader van die raadpleging moet de lidstaat van de nationaliteit alle feitelijke en juridische gegevens die in het uitleveringsverzoek zijn verstrekt van de aangezochte lidstaat ontvangen en een redelijke termijn krijgen om tegen die burger eventueel een Europees aanhoudingsbevel uit te vaardigen.

<https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2020-12/cp200167nl.pdf>

Hof van Justitie 17 december 2020 (C-416/20), www.eur-lex.europa.eu

Hyperlink: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:62020CJ0416&qid=1610621797847&from=NL>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Prejudiciële spoedprocedure – Politieke en justitiële samenwerking in strafzaken – Kaderbesluit 2002/584/JBZ – Europees aanhoudingsbevel – Artikel 4 bis, lid 1 – Procedures van overlevering tussen de lidstaten – Voorwaarden voor tenuitvoerlegging – Gronden tot facultatieve weigering van de tenuitvoerlegging – Uitzonderingen – Verplichte tenuitvoerlegging – Bij verstek opgelegde straf – Vlucht van de beklaagde – Richtlijn (EU) 2016/343 – Artikelen 8 en 9 – Recht om bij zijn proces aanwezig te zijn – Vereisten in geval van veroordeling bij verstek – Toetsing bij de overlevering van de veroordeelde

Samenvatting: het Hanseatische Oberlandesgericht Hamburg heeft de behandeling van de zaak geschorst en het Hof verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag:

„Moeten bij beslissingen tot uitlevering met het oog op strafvervolgning van een bij verstek veroordeelde persoon door een lidstaat van de Europese Unie aan een andere lidstaat de bepalingen van [richtlijn 2016/343], in het bijzonder de artikelen 8 en 9 daarvan, aldus worden uitgelegd dat de toelaatbaarheid van de uitlevering – met name in een zogenoemde vluchtsituatie – afhangt van de nakoming door de verzoekende staat van de in de richtlijn gestelde voorwaarden?”

Het Hof (Vierde kamer) verklaart voor recht:

Artikel 4 bis van kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten, zoals gewijzigd bij kaderbesluit 2009/299/JBZ van de Raad van 26 februari 2009, moet aldus worden uitgelegd dat de uitvoerende rechterlijke autoriteit de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel dat is uitgevaardigd met het oog op de uitvoering van een tot vrijheidsbeneming strekkende straf of maatregel, in het geval de betrokkene heeft verhinderd dat hij in persoon zou worden gedagvaard en als gevolg van zijn vlucht naar de uitvoerende lidstaat niet in persoon op het proces is verschenen, niet mag weigeren alleen omdat zij niet de zekerheid heeft dat bij overlevering aan de uitvaardigende lidstaat het recht op een nieuw proces zal worden geëerbiedigd in de zin van de artikelen 8 en 9 van richtlijn (EU) 2016/343 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 betreffende de versterking van bepaalde aspecten van het vermoeden van onschuld en van het recht om in strafprocedures bij de terechtzitting aanwezig te zijn.

Hyperlink: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:62019CJ0393&qid=1611922058572&from=NL>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Artikel 17 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Eigendomsrecht – Artikel 47 van het Handvest van de grondrechten – Recht op een doeltreffende voorziening in rechte – Kaderbesluit 2005/212/JBZ – Confiscatie van opbrengsten van misdrijven, alsmede van de daarbij gebruikte hulpmiddelen en de door middel daarvan verkregen voorwerpen – Richtlijn 2014/42/EU – Bevrozing en confiscatie van hulpmiddelen en opbrengsten van misdrijven in de Europese Unie – Nationale regeling die voorziet in confiscatie ten gunste van de staat van het voorwerp dat is gebruikt bij het plegen van douanesmokkel – Voorwerp dat eigendom is van een derde te goeder trouw

Samenvatting: De Bulgaarse rechter heeft de behandeling van de zaak geschorst en het Hof verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1) Moet artikel 17, lid 1, van het [Handvest] aldus worden uitgelegd dat een nationale regeling als die van artikel 242, lid 8, [NK] van de Republiek Bulgarije, die voorziet in confiscatie ten gunste van de staat van een voor een ernstig geval van smokkel gebruikt vervoermiddel dat eigendom is van een derde die geen kennis had noch kennis had moeten of kunnen hebben van het feit dat zijn werknemer het betrokken strafbare feit zou plegen, ongeldig is op grond dat deze regeling afbreuk doet aan een billijk evenwicht tussen het algemeen belang en het vereiste van bescherming van het eigendomsrecht?

2) Moet artikel 47 van het [Handvest] aldus worden uitgelegd dat het in de weg staat aan een nationale regeling als die van artikel 242, lid 8, [NK], volgens welke een vervoermiddel dat eigendom is van een andere persoon dan de dader van het betrokken strafbare feit, kan worden geconfisqueerd zonder dat gewaarborgd is dat de eigenaar rechtstreeks toegang heeft tot de rechter om te worden gehoord?”

Het Hof (Eerste kamer) verklaart voor recht:

1) Artikel 2, lid 1, van kaderbesluit 2005/212/JBZ van de Raad van 24 februari 2005 inzake de confiscatie van opbrengsten van misdrijven, alsmede van de daarbij gebruikte hulpmiddelen en de door middel daarvan verkregen voorwerpen, gelezen in het licht van artikel 17, lid 1, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, moet aldus worden uitgelegd dat het in de weg staat aan een nationale regeling op basis waarvan een hulpmiddel dat werd gebruikt voor een ernstig geval van smokkel en dat toebehoort aan een derde te goeder trouw, kan worden geconfisqueerd.

2) Artikel 4 van kaderbesluit 2005/212, gelezen in het licht van artikel 47 van het Handvest van de grondrechten, moet aldus worden uitgelegd dat het in de weg staat aan een nationale regeling op basis waarvan een voorwerp dat toebehoort aan een andere persoon dan diegene die het strafbare feit heeft gepleegd, in het kader van een

strafprocedure kan worden geconfisqueerd zonder dat die andere persoon beschikt over een doeltreffend rechtsmiddel.

Perscommuniqué: A national rule permitting the confiscation of an instrumentality that was used to commit an aggravated smuggling offence but belongs to a third party acting in good faith is contrary to EU law. Furthermore, the owner of the confiscated property must have an effective remedy against that measure.

(<https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2021-01/cp210004en.pdf>)

Hof van Justitie 28 januari 2021 (C-649/19), www.eur-lex.europa.eu

Hyperlink: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:62019CJ0649&qid=1611922058572&from=NL>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Richtlijn 2012/13/EU – Artikelen 4 tot en met 7 – In de bijlagen I en II opgenomen verklaringen van rechten – Kaderbesluit 2002/584/JBZ – Recht op informatie in strafprocedures – Verklaring van rechten bij aanhouding – Recht om informatie over de beschuldiging – Recht op toegang tot de stukken van het dossier – Persoon aangehouden op grond van een Europees aanhoudingsbevel in de lidstaat van uitvoering

Samenvatting: De bijzondere strafrechter in Bulgarije heeft de behandeling van de zaak geschorst en het Hof verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1) Kan een beklaagde die op grond van een Europees aanhoudingsbevel is aangehouden, zich beroepen op de rechten van de beklaagde ingevolge artikel 4 (met name het recht krachtens artikel 4, lid 3), artikel 6, lid 2, en artikel 7, lid 1, van richtlijn [2012/13]?

2) Indien de eerste vraag bevestigend wordt beantwoord, moet artikel 8 van kaderbesluit [2002/584] dan aldus worden uitgelegd dat het niet in de weg staat aan een inhoudelijke wijziging van het als bijlage bij het Europees aanhoudingsbevel gevoegde formulier, met name de toevoeging van nieuwe tekst in dit formulier met betrekking tot de rechten van de gezochte persoon om het nationaal aanhoudingsbevel en het Europees aanhoudingsbevel bij de rechterlijke autoriteiten van de uitvaardigende lidstaat aan te vechten?

3) Indien de tweede vraag ontkennend wordt beantwoord, is het dan in overeenstemming met overweging 12 en artikel 1, lid 3, van kaderbesluit [2002/584], artikel 4, artikel 6, lid 2, en artikel 7, lid 1, van richtlijn [2012/13] en de artikelen 6 en 47 van het Handvest wanneer een Europees aanhoudingsbevel wordt uitgevaardigd met strikte inachtneming van het formulier zoals opgenomen in de bijlage (dat wil zeggen zonder de gezochte persoon informatie te verstrekken over zijn rechten ten aanzien van de uitvaardigende rechterlijke autoriteit) en de uitvaardigende rechterlijke autoriteit, zodra zij in kennis is gesteld van de aanhouding van de persoon, laatstgenoemde onverwijld over zijn rechten informeert en hem de overeenkomstige stukken toezendt?

4) Indien er geen andere rechtsgrond bestaat ter waarborging van de rechten van een op grond van een Europees aanhoudingsbevel aangehouden persoon uit hoofde van artikel 4 (en met name artikel 4, lid 3), artikel 6, lid 2, en artikel 7, lid 1, van richtlijn [2012/13], is kaderbesluit [2002/584] dan geldig?"

Het Hof (Vijfde kamer) verklaart voor recht:

1) Artikel 4, in het bijzonder lid 3 ervan, alsmede artikel 6, lid 2, en artikel 7, lid 1, van richtlijn 2012/13/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2012 betreffende het recht op informatie in strafprocedures, moeten aldus worden uitgelegd dat de daarin bedoelde rechten niet gelden voor personen die zijn aangehouden met het oog op de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel.

2) Bij het onderzoek van de derde en de vierde prejudiciële vraag is niet gebleken van feiten of omstandigheden die de geldigheid van kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten, zoals gewijzigd bij kaderbesluit 2009/299/JBZ van de Raad van 26 februari 2009, in het licht van de artikelen 6 en 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie kunnen aantasten.

2.4. Hof van Cassatie

A. Beroepen tegen vonnissen en arresten van correctionele kamers

Cass. 17 juli 2019 (P.19.0655.N), www.juportal.be

Hyperlink: https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20190717.1_NL.pdf

Trefwoorden: 1. Doodslag - Algemene correctionaliseerbaarheid van de misdaden - Vernietiging bij arrest van 21 december 2017 van het Grondwettelijk Hof - Gevolg

2. Niet-correctionaliseerbare misdaad - Verwijzing naar de correctionele rechtbank - Beslissing van onbevoegdverklaring - Vernietiging van de verwijzingsbeschikking - Gevolg betreffende de voorlopige hechtenis

3. Niet-correctionaliseerbare misdaad - Verwijzing naar de correctionele rechtbank - Correctionele rechtbank - Beslissing van onbevoegdverklaring - Vernietiging van de verwijzingsbeschikking - Verwijzing naar de kamer van inbeschuldigingstelling

Samenvatting: 1. Ingevolge de vernietiging van de artikelen 6 en 121 van de wet van 5 februari 2016 tot wijziging van het strafrecht en de strafvordering en houdende diverse bepalingen inzake justitie bij het arrest nr. 148/2017 van het Grondwettelijk Hof van 21 december 2017, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 12 januari 2018, voorzag artikel 2 Wet Verzachtende Omstandigheden vanaf deze datum niet in de mogelijkheid voor de raadkamer om een verdachte met aanneming van verzachtende omstandigheden naar de correctionele rechtbank te verwijzen voor een misdaad bedoeld in artikel 393 Strafwetboek (1). (1) Bij arrest nr. 148/2017 van 21 december 2017 heeft het Grondwettelijk Hof de wet

van 5 februari 2016 tot wijziging van het strafrecht en de strafvordering en houdende diverse bepalingen inzake justitie (« pot-pourri II ») gedeeltelijke vernietigd, in het bijzonder de bepalingen betreffende de veralgemeende correctionaliseerbaarheid van de misdaden, en de gevolgen van die artikelen gehandhaafd « ten aanzien van de beslissingen die op grond van die bepalingen zijn genomen vóór de datum van bekendmaking van dit arrest in het Belgisch Staatsblad », d.i. 12 januari 2018. Bij arrest nr. 28/2018 van 9 maart 2018 heeft hetzelfde Hof gepreciseerd dat deze handhaving "aldus [dient] te worden uitgelegd dat de rechtscolleges die vóór 12 januari 2018 werden geadieerd krachtens beslissingen die op grond van die vernietigde bepalingen zijn genomen, alsook de rechtscolleges die in beroep of in cassatie uitspraak dienen te doen in diezelfde zaken, bevoegd blijven om die zaken te behandelen en daarbij de straffen kunnen uitspreken zoals ingevoerd bij de vernietigde bepalingen, zonder dat de duur van de vrijheidsberovende straf meer kan bedragen dan twintig jaar voor misdaden bestraft met twintig tot dertig jaar opsluiting en dertig jaar voor misdaden bestraft met levenslange opsluiting". De correctionele rechtbank, die door de beschikking tot verwijzing van 16 april 2019 is geadieerd, heeft wettelijk vastgesteld dat hij niet bevoegd was om over de tenlastegelegde feiten (van opzettelijke doodslag), die vanaf 12 januari 2018 niet meer correctionaliseerbaar waren, te oordelen. (M.N.B.)

2. Als een arrest van regeling van rechtsgebied de beschikking tot verwijzing van de verdachte naar de correctionele rechtbank vernietigt, heeft de op dezelfde dag gewezen beschikking waarbij de voorlopige hechtenis van de verdachte gehandhaafd wordt, geen bestaansreden meer (1). (1) Zie Cass. 31 juli 2012, AR P.12.1393.F, AC 2012, nr. 434 ; Cass. 1 juli 2003, AR P.03.0827.N, AC 2003, nr. 388, met nota.

3. Wanneer de raadkamer een van misdaad verdacht persoon, met aanneming van verzachtende omstandigheden, naar de correctionele rechtbank heeft verwezen en het vonnisgerecht zich onbevoegd heeft verklaard omwille van de op het ogenblik van de verwijzing door de raadkamer niet-correctionaliseerbaarheid van de feiten, stelt het Hof, op een verzoek tot regeling van rechtsgebied, vast dat tegen de beschikking van de raadkamer vooralsnog geen rechtsmiddel openstaat, dat het vonnis of arrest van onbevoegdverklaring in kracht van gewijsde is gegaan en dat het feit niet door de beslissing tot correctionalisatie is gedekt, waarna het de beschikking vernietigt, en de zaak naar de kamer van inbeschuldigingstelling verwijst (1). (1) Het OM heeft gesuggereerd de zaak te verwijzen naar de anders samengestelde raadkamer, liever dan naar de kamer van inbeschuldigingstelling (zie Cass. 4 juni 2008, AR P.08.0687.F, AC 2008, nr. 344, met concl. van procureur-generaal LECLERCQ op datum in Pas., contra Cass. 1 juli 2003, AR P.03.0827.N, AC 2003, nr. 388, en voetnoot).

Cass. 23 oktober 2019 (P.19.0802.F), www.juportal.be

Hyperlink: https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191023.2_NL.pdf

Trefwoorden: 1. Hoger beroep – Bevoegdheid van de rechter - Mate waarin de zaak bij de rechter in hoger beroep aanhangig is gemaakt - Bepaling - Verklaring van hoger beroep - Verzoekschrift dat de grieven bevat

2. Hoger beroep - Verzoekschrift dat de grieven bevat - Grief betreffende de beslissing over de schuldvraag inzake bepaalde telastleggingen – Gevolg

3. Hoger beroep - Verzoekschrift dat de grieven bevat - Artikel 204, eerste lid, Wetboek van Strafvordering - Doelstelling

4. Hoger beroep - Verzoekschrift dat de grieven bevat - Mate waarin de zaak aanhangig is gemaakt bij het appelgerecht - Bepaling - Materiële vergissing in de vermelding van de grieven - Beoordeling in feite door de feitenrechter - Toezicht door het Hof van Cassatie

Samenvatting: 1. Krachtens de artikelen 203, 204 en 210, tweede lid, Wetboek van Strafvordering wordt de mate waarin de zaak bij de appelrechter aanhangig is gemaakt, bepaald door de in artikel 203 bedoelde verklaring van hoger beroep en, binnen die grenzen, door de grieven die de eiser in hoger beroep nauwkeurig moet bepalen in het verzoekschrift of in het grievenformulier die zijn voorgeschreven bij artikel 204, onverminderd de toepassing van de artikelen 206 en 210, tweede lid, Wetboek van Strafvordering (1). (1) Cass. 29 mei 2019, AR P.18.0636.F, AC 2019, nr. 334.

2. Wanneer het grievenformulier betrekking heeft op de beslissing van de eerste rechter betreffende de schuldvraag van de beklaagde en de telastleggingen vermeldt waarvoor de schuldigverklaring of de vrijspraak betwist wordt, is de mate waarin de zaak bij de appelrechter aanhangig is gemaakt beperkt tot de schuldvraag betreffende de vermelde telastleggingen.

3. De verplichting, voor de eiser in hoger beroep, om in het verzoekschrift of in het daartoe bedoelde formulier nauwkeurig de grieven te bepalen die hij tegen het beroepen vonnis inbrengt, heeft met name tot doel de partijen en het gerecht in hoger beroep, vóór de behandeling van de zaak ter zitting, op de hoogte te brengen van de precieze grenzen waarbinnen de zaak bij dat gerecht aanhangig is gemaakt (1). (1) Cass. 28 juni 2017, AR P.17.0176.F, AC P.17.0176.F, AC 2017, nr. 427.

4. De appelrechter beoordeelt op onaantastbare wijze, op grond van de verklaring van hoger beroep en het verzoekschrift of van het grievenformulier, welke beslissingen van het beroepen vonnis hem door de eiser in hoger beroep ter beoordeling zijn voorgelegd, waarbij hij, in voorkomend geval, in feite beoordeelt of de voormelde akten al dan niet door een materiële vergissing zijn aangetast; het Hof beperkt zich ertoe te onderzoeken of de rechter, uit zijn vaststellingen, geen gevolgen heeft afgeleid die hiermee geen verband houden of op grond daarvan onmogelijk te verantwoorden zijn (1). (1) Cass. 29 mei 2019, AR P.18.0636.F, AC 2019, nr. 334.

Cass. 30 oktober 2019 (P.19.0773.F), www.juportal.be

Hyperlink: https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191030.6_NL.pdf

Trefwoorden: Hoger beroep – Grief in hoger beroep - Begrip - Grieven "schuld", "straf" en "kwalificaties" - Aanhangigmaking van de zaak bij de appelrechter

Samenvatting: Een grief in de zin van artikel 204 Wetboek van Strafvordering is de specifieke aanwijzing, in het verzoekschrift van hoger beroep, van een beslissing van het beroepen vonnis waarvan de eiser in hoger beroep de hervorming door de appelrechter vraagt; de eiser in hoger beroep dient in het verzoekschrift of in het grievenformulier noch de redenen voor zijn hoger beroep op te geven noch de middelen te vermelden die hij wil aanvoeren om de hervorming van de door de grief bedoelde beslissing te verkrijgen (1); wanneer, aldus, de beklaagde door de eerste rechter werd veroordeeld tot een bijkomende gevangenisstraf, overeenkomstig artikel 65, tweede lid, Strafwetboek, wegens medeplichtigheid aan poging tot moord, en het openbaar ministerie in het aangewende grievenformulier de vermeldingen heeft aangekruist betreffende de schuld van de beklaagde en de toegepaste straf, alsook de rubriek "overige", waaraan het de vermelding "kwalificaties" toevoegt, gaan de appelrechters de grenzen van de aanhangigmaking van de zaak niet te buiten wanneer zij beslissen dat de beklaagde eerder als mededader dan als medeplichtige heeft gehandeld en dat de feiten van de zaak niet zijn verbonden door een zelfde misdadig opzet, in de zin van artikel 65, eerste lid, Strafwetboek, met de eerder berechte feiten. (1) Zie Cass. 16 mei 2018, AR P.17.1086.F, AC 2018, nr. 309, met concl. OM op datum in Pas; Cass. 27 februari 2018, AR P.18.0021.N, AC 2018, nr. 131; Cass. 6 februari 2018, AR P.17.0457.N, AC 2018, nr. 75; Cass. 1 februari 2017, AR P.16.1100.F, AC 2017, nr. 78; Cass. 18 oktober 2016, AR P.16.0818.N, AC 2016, nr. 584, met concl. van advocaat-generaal WINANTS.

Cass. 30 oktober 2019 (P.19.0647.F), www.juportal.be

Hyperlink: https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191030.1_NL.pdf

Trefwoorden: Wapens - Jachtwapen - Overdracht aan de houder van een jachtverlof - Geen toezending van het bericht van overdracht aan de gouverneur - Gevolg t.a.v. de overnemer

Samenvatting: De toezending, aan de gouverneur, van het bericht van overdracht van een lang wapen aan de houder van een jachtverlof vormt niet op zich en door de aard ervan een aangifte met het oog op het verkrijgen van een vergunning voor het voorhanden hebben van een jachtwapen, maar staat toe de opspoorbaarheid van een dergelijk wapen te verzekeren in geval van overdracht ervan aan een houder van een jachtverlof, die vrijgesteld is van de voorafgaande vergunningsplicht; zelfs in de veronderstelling dat het voorhanden hebben van een wapen in de wetenschap dat niet is voldaan aan de vormvoorschriften voor het regulariseren ervan een misdrijf zou uitmaken, los van de vraag wie aan de vereiste vormvoorschriften moet voldoen, zou dat feit geen schending kunnen opleveren van de artikelen 11 en 12 Wapenwet, die betrekking hebben op de verplichte vergunning voor vuurwapens, en niet op het voorhanden hebben van een dergelijk niet regelmatig ingeschreven wapen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2019, nr. 559. Het "lang wapen" wordt omschreven in art. 2, 10°, Wapenwet, waarvan art. 12, eerste lid, met name "1° (de) houders van een jachtverlof, die lange wapens daar toegelaten waar het jachtverlof geldig is, (...) mogen voorhanden hebben", vrijstelt van de in art. 11 bedoelde voorafgaande vergunning. Aangezien de jacht een gewestelijke bevoegdheid is, bepaalt de reglementering van het gewest (of van de gewesten die) het jachtverlof (of de jachtverloven) waarvan de

betrokkene houder is, hebben afgegeven, het type wapens dat men krachtens die bepaling voorhanden mag hebben. (M.N.B.)

Cass. 6 november 2019 (P.19.0927.F), www.juportal.be

Hyperlink: https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191106.3_NL.pdf

Trefwoorden: Verjaring van de strafvordering - Wet tot verlenging van de verjaringstermijn - Terugwerkende kracht - Gevolg

Samenvatting: Het Grondwettelijk Hof heeft, bij arrest van 4 april 2019 onder het nummer 54/2019, geoordeeld dat de invoering van de verlenging van de verjaringstermijn met terugwerkende kracht leidt tot herleving van de strafvorderingen die definitief verjaard waren op grond van de vroegere wet in de periode van 15 februari 2018 tot 15 maart 2018, zodat artikel 26, eerste lid, van de wet van 6 maart 2018 ter verbetering van de verkeersveiligheid, in samenhang gelezen met artikel 25, 1°, van dezelfde wet, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt, in zoverre het de verlenging van de verjaringstermijn van de strafvordering van één naar twee jaar doet ingaan met terugwerkende kracht op 15 februari 2018; de rechter mag bijgevolg de bepalingen van de wet van 6 maart 2018 inzake de verlenging van de verjaringstermijn van een naar twee jaar, bepaald bij artikel 68 van de wet van 16 maart 1968 niet met terugwerkende kracht toepassen aangezien die slechts vanaf 15 maart 2018 kunnen worden toegepast (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2019, nr. 573.

Cass. 13 november 2019 (P.19.0684.F), www.juportal.be

Hyperlink: https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191113.2_NL.pdf

Trefwoorden: Hoger beroep op grieven - Begrip - Grieven verduidelijkt in de verklaring van hoger beroep, zonder neerlegging van een grievenformulier

Samenvatting: Het beginsel van het hoger beroep op grieven, vastgelegd in artikel 204 Wetboek van Strafvordering, beoogt niet de eiser in hoger beroep te verplichten de middelen te verduidelijken die hij voor de appelrechters wenst uiteen te zetten maar strekt ertoe de grenzen te bepalen waarbinnen de zaak bij hen aanhangig is gemaakt (1); te dien einde kan de eiser in hoger beroep gebruikmaken van het formulier bepaald in het koninklijk besluit van 18 februari 2016 tot uitvoering van artikel 204, derde lid, Wetboek van Strafvordering, maar kan hij zijn grieven ook verduidelijken in de verklaring van hoger beroep, bedoeld in artikel 203 Wetboek van Strafvordering; het feit dat het reglementair formulier niet werd neergelegd, is dus, op zich, geen reden tot verval van het hoger beroep; dit vindt maar plaats wanneer de grieven niet worden vermeld of niet met de vereiste nauwkeurigheid worden bepaald, zodat noch het hof van beroep noch de gedaagde in hoger beroep de beschikking of beschikkingen kunnen identificeren waarvan de hervorming gevorderd wordt (2). (1) Cass. 27 september 2017, AR P.17.0647.F, AC 2017, nr. 506; Cass. 1 februari 2017, AR P.16.1100.F, AC 2017, nr. 78. (2) Zie andersluidende concl. OM "in hoofdzaak" in Pas. 2019, nr. 590; Cass. 27 februari 2018, AR P.17.0618.N, AC 2018, nr. 127,

betreffende het zeer bijzondere geval, geregeld in art. 187, § 2, Wetboek van Strafvordering, van het hoger beroep tegen een vonnis dat het verzet ongedaan verklaart.

Cass. 13 november 2019 (P.19.0267.F), www.juportal.be

Hyperlink: https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191113.1_NL.pdf

Trefwoorden: 1. Burgerlijke rechtsvordering gebracht voor de strafgerechten - Onderwerp - Belastingenschuld - Misdrijven die de fraude uitmaken

2. Opdracht van een rechter in de rechtbank van eerste aanleg bij het hof van beroep - Vermelding in het arrest - Wijze

Samenvatting: 1. Krachtens de artikelen 3 en 4 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering nemen de strafgerechten, in burgerlijke zaken, slechts kennis van één enkele rechtsvordering, namelijk die welke strekt tot herstel van de door een misdrijf veroorzaakte schade; de belastingenschuld vloeit niet voort uit de fraude maar uit de belastbare economische activiteit; de misdrijven die de fraude uitmaken, zijn niet de oorzaak van die schuld in de zin van artikel 1382 Burgerlijk Wetboek (1); de nieuwe artikelen 442quinquies WIB92 en 93undecies E Btw-wetboek hebben noch tot doel of tot gevolg het onderwerp van de voor het strafgerecht gebrachte burgerlijke rechtsvordering te wijzigen, noch die rechtsvordering aan het vereiste oorzakelijk verband tussen het misdrijf en de schade te onttrekken, noch de strafrechter te machtigen het bedrag van de verschuldigde belasting te bepalen, maar de belastingadministratie toe te staan op die rechtsvordering een beroep te doen wanneer de toepassing van de bepalingen van fiscaal recht niet in staat stelt het volledige herstel van de door de schatkist geleden schade te verkrijgen (2). (1) Zie Cass. 10 februari 2009, AR P.08.1312.N, AC 2009, nr. 109, met concl. van eerste advocaat-generaal M. DE SWAEF. (2) Zie andersluidende concl. OM in Pas. 2019, nr. 589.

2. Overeenkomstig artikel 99ter, eerste en derde lid, Gerechtelijk Wetboek kan, naargelang van de behoeften van de dienst, een rechter in de rechtbank van eerste aanleg, benoemd in het rechtsgebied, met zijn instemming door de eerste voorzitter van het hof van beroep worden opgedragen zijn ambt in dat hof uit te oefenen; in de beschikking wordt vermeld waarom een beroep moet worden gedaan op een rechter en worden de nadere regels van de opdracht omschreven; voor de toepassing van die bepaling dient enkel het bestaan van de opdracht van de rechter te worden vastgesteld in het arrest, zonder dat daarenboven de redenen of de nadere regels van die maatregel vermeld moeten worden en zonder dat die beschikking gevoegd moet worden bij het dossier van de rechtspleging waarin een dergelijke magistraat is opgetreden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2019, nr. 589.

Cass. 20 november 2019 (P.19.0874.F), www.juportal.be

Hyperlink: https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191120.8_NL.pdf

Trefwoorden: Hoger beroep - Verklaring van grieven in hoger beroep - Laattijdige neerlegging - Overmacht - Uitwerking - Verlenging van de termijn - Duur

Samenvatting: Overmacht die de partij in hoger beroep belet het verzoekschrift of het grievenformulier neer te leggen binnen de door de artikelen 203 en 204 Wetboek van Strafvordering opgelegde termijn, heeft niet tot gevolg dat de verplichting om dat vormvereiste te vervullen vervalt, maar enkel dat de voormelde termijn wordt verlengd met de tijd gedurende welke die omstandigheid blijft bestaan (1). (1) Zie Cass. 13 november 2019, AR P.19.0984.F, AC 2019, nr.593, en de noot.

Cass. 4 december 2019 (P.19.0824.F), www.juportal.be

Hyperlink: https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191204.2F.1_NL.pdf

Trefwoorden: 1. Gebruik van valse stukken - Begrip - Failliet verklaarde vennootschap - Gebruik van valse stukken betreffende de oprichtingsakte of een handelsverrichting - Einde van het gebruik van valse stukken - Vonnis van faillietverklaring

2. Gebruik van valse stukken - Bestanddelen - Beoordeling door de rechter - Toezicht van het Hof

Samenvatting: 1. Het gebruik van valse stukken duurt voort zolang dat gebruik de door de dader aanvankelijk beoogde bedrieglijke of schadelijke uitwerking blijft hebben, zonder dat hij zich daartegen verzet (1); de omstandigheid dat het gebruik van valse stukken betrekking heeft op de oprichtingsakte van een failliet verklaarde vennootschap of op één van haar handelsverrichtingen impliceert dus niet noodzakelijkerwijs dat dit gebruik eindigt op de datum van het vonnis van faillietverklaring van die vennootschap. (1) Cass. 27 januari 2009, AR P.08.1639.N, AC 2009, nr. 68.

2. De rechter beoordeelt op onaantastbare wijze of een feit een gebruik van valse stukken uitmaakt, maar het Hof gaat na of hij uit zijn vaststellingen wettig heeft kunnen afleiden dat die valsheid al dan niet de door de vervalser gewenste uitwerking is blijven hebben (1). (1) Cass. 18 november 2009, AR P.09.0958.F, AC 2009, nr. 675, met concl. OM in Pas. 2009 op datum in Pas.

Cass. 19 mei 2020 (P.20.0116.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200519.2N.2_NL.pdf

Trefwoorden: Straffen – Gemeenschapsgerichte maatregelen – Herroeping – Verhuis naar het buitenland – Bevoegdheid Belgische rechter – Territoriale bevoegdheid – Verblijfplaats van veroordeelde – Kracht van gewijsde van de probatiebeslissing

Samenvatting: Uit de samenhang van de artikelen 10, negende lid, en 14, §2, tweede lid, Probatielwet en de algemene economie van het probatietoezicht en van de herroepingsregeling volgt dat het onmogelijk de bedoeling van de wetgever kan geweest zijn dat het louter vestigen door een veroordeelde tijdens de proeftijd van zijn verblijfplaats buiten het Rijk tot gevolg heeft dat geen enkele Belgische rechter nog bevoegd is om kennis te nemen van een herroepingsvordering; er moet integendeel worden aangenomen dat in een dergelijk geval de rechtbank van eerste aanleg van de verblijfplaats van de veroordeelde op het ogenblik van het in kracht van gewijsde gaan van het vonnis of arrest dat het probatie-uitstel heeft verleend, bevoegd is om kennis te nemen van de herroepingsvordering (1). (1) Zie ook P. HOET, *Gemeenschapsgeschiedenis van de strafrechtelijke maatregelen*, Larcier, 2014, 155 en 212-213; L. DELBROUCK, "De bijzondere regels inzake territoriale bevoegdheid bij de herroeping van probatiemaatregelen", noot onder Antwerpen 8 februari 2011, *Limb. Rechtsl.* 2012, 33-36 en B. GROOTAERT, "De territoriale bevoegdheid met betrekking tot het toezicht en de herroeping van de bestraffingsmodaliteiten van de opschorting en het uitstel", noot onder Antwerpen 18 september 2013, *N.C.* 2013, 476-480.

Met noot: HOET, P., "Herroeping van de voorwaardelijke veroordeling na de verhuis van de veroordeelde naar het buitenland: welke rechter is bevoegd?", *NC* 2020, afl. 6, 542-548.

Cass. 22 september 2020 (P.20.0344.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200922.2N.9_NL.pdf

Trefwoorden: 1. Beroepsgeheim – Personen die tot het beroepsgeheim gehouden zijn – Orde der Artsen

2. Beroepsgeheim - Draagwijdte – Orde der Artsen – Mededelingen waaruit aanwijzingen blijken dat door een arts een inbreuk werd gepleegd op de regelgeving inzake de ziekte- en invaliditeitsverzekering – Niet-absoluut karakter van de geheimhoudingsplicht

Samenvatting: 1. Art. 30 KB nr. 79 bepaalt dat de leden van de provinciale raden, van de raden van beroep en van de nationale raad van de Orde der Artsen door het beroepsgeheim zijn gebonden in alle zaken waarvan zij kennis hebben gekregen bij of ter gelegenheid van de uitoefening van hun ambt. Hetzelfde geldt voor alle personen die, in welke hoedanigheid ook, deelnemen aan de werking van de Orde. De schending van dit geheim wordt bestraft overeenkomstig art. 458 Sw.

2. De strafrechtelijk gesanctioneerde geheimhoudingsplicht waartoe de leden en de medewerkers van de Orde der Artsen gehouden zijn, heeft tot doel te waarborgen dat zij die aan deze organen vertrouwelijke mededelingen doen, mogen aannemen dat die mededelingen vertrouwelijk blijven. Deze geheimhoudingsplicht is evenwel niet absoluut en ze belet niet dat indien uit de mededelingen aanwijzingen blijken dat door een arts een inbreuk werd gepleegd op de regelgeving inzake de ziekte- en invaliditeitsverzekering deze

informatie door de voormelde organen wordt bezorgd aan een arts-inspecteur van de dienst voor geneeskundige evaluatie en controle van het RIZIV.

Cass. 10 november 2020 (P.20.0731.N), onuitgeg.

Hyperlink:

Trefwoorden: COVID-19 – Schriftelijk in beraad nemen

Samenvatting: Het koninklijk besluit nr. 2 van 9 april 2020 met betrekking tot de verlenging van de verjaringstermijnen en de andere termijnen om in rechte te treden, alsmede de verlenging van de termijnen van de rechtspleging en de schriftelijke behandeling voor de hoven en rechtbanken (hierna KB nr. 2), genomen op grond van artikel 5, § 1, 7°, van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II), bepaalt:

-in artikel 2, § 1, dat strafzaken die enkel burgerlijke belangen betreffen, die voor behandeling zijn vastgesteld op rechtsdagen die plaatsvinden vanaf 11 april 2020 tot en met 17 juni 2020 en waarin alle partijen conclusies hebben neergelegd, van rechtswege in beraad worden genomen op basis van de overgelegde conclusies en stukken, zonder mondeling pleidooi;

-in artikel 2, § 2, tweede lid, dat een partij die niet kan instemmen met de toepassing van paragraaf 1, de rechter daarvan schriftelijk en gemotiveerd in kennis stelt binnen de in die bepaling vermelde termijnen;

-in artikel 2, § 2, vijfde lid, dat indien geen enkele of ten minste één, maar niet alle partijen bezwaar maken, de rechter uitspraak doet op stukken. Hij kan de rechtszitting laten doorgaan, eventueel via videoconferentie, de zaak uitstellen op onbepaalde of bepaalde datum, ofwel de zaak in beraad nemen zonder mondeling pleidooi.

Die bepalingen bieden een wettelijke grondslag opdat de rechter een zaak die aan de vereiste voorwaarden voldoet, schriftelijk in beraad kan nemen. Bij gevolg wordt die mogelijkheid geacht door elkeen te zijn gekend en moeten de partij en daarvan niet uitdrukkelijk worden verwittigd.

Cass. 1 december 2020 (P.19.0808.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201201.2N.12_NL.pdf

Trefwoorden: Hoger beroep – Strafverzwaring – Eenstemmigheid – Vermindering opgelegde straf maar intrekking uitstel – Geen strafverzwaring

Samenvatting: Volgens artikel 211bis, tweede zin, Wetboek van Strafvordering is er eenstemmigheid vereist opdat het appelgerecht een tegen een beklagde in eerste aanleg uitgesproken straf kan verzwaren.

Het appelgerecht dat een door de eerste rechter opgelegde straf vermindert, maar het voor deze straf geheel of gedeeltelijk verleende uitstel intrekt, verzwaart de straf niet en moet bijgevolg die beslissing niet eenstemmig nemen.

De eerste rechter veroordeelde de eiser tot een hoofdgevangenisstraf van 25 maanden, met uitstel van tenuitvoerlegging gedurende een termijn van vijf jaar voor een gedeelte groot tien maanden, alsook tot een geldboete en een vervangende gevangenisstraf. Het appelgerecht veroordeelt de eiser enkel tot een effectieve hoofdgevangenisstraf van achttien maanden. Het verzwaart bijgevolg de aan de eiser opgelegde straf niet en diende die beslissing dan ook niet eenstemmig te nemen.

Cass. 1 december 2020 (P.20.0866.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201201.2N.3_NL.pdf

Trefwoorden: Rechten van verdediging – Verzoek tot verhoor van getuige à charge – Medebeklaagde

Samenvatting: De rechter dient geen getuigenverhoor te bevelen van een medebeklaagde die is verschenen op dezelfde rechtszitting als de beklaagde ten aanzien waarvan die medebeklaagde belastende verklaringen heeft afgelegd. De beklaagde kan immers aan de rechter vragen ter rechtszitting met de medebeklaagde te worden geconfronteerd en kan daar alle vragen voorstellen of opmerkingen maken om de belastende verklaringen te weerleggen of ze te doen aanpassen of verduidelijken. Daarvoor is geen formeel verzoek van de beklaagde vereist noch een formele beslissing van de rechter. De rechter kan rekening ermee houden dat de beklaagde op een vroegere rechtszitting in de gelegenheid is geweest om een dergelijke confrontatie te vragen of aan te gaan, maar dat niet heeft gedaan.

Cass. 1 december 2020 (P.19.1024.N), www.juportal.be , met conclusie van advocaat-generaal De Smet

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201201.2N.11_NL.pdf

Trefwoorden: Hoger beroep – Grievensformulier – Saisine appelrechter – Aankruisen ‘schuld’ – Burgerlijke vordering is niet aanhangig

Samenvatting: Met de verplichting voor de appellant op straffe van verval van het hoger beroep de grieven tegen de beroepen beslissing kenbaar te maken, beoogt de wetgever een doelmatiger behandeling van de strafzaken in hoger beroep, het vermijden van nutteloze werklast en kosten door het niet langer voorleggen van niet-betwiste beslissingen aan de appelrechter en ten slotte de tegenpartijen en de appelrechter in de gelegenheid te stellen te bepalen van welke beslissingen de appellant de hervorming wenst. Die verplichting, alsook de in artikel 204 Wetboek van Strafvordering duidelijk bepaalde verplichting om binnen de appeltermijn de grieven schriftelijk in te dienen ter griffie van het gerecht dat de

beroepen beslissing heeft gewezen of ter griffie van het appelgerecht zodat snel zekerheid bestaat over de draagwijdte van het hoger beroep, dienen een wettig doel, respecteren een redelijke verhouding tussen de opgelegde beperkingen en het nagestreefde doel en tasten het recht op hoger beroep in de kern niet aan.

Uit de artikelen 203 en 204 Wetboek van Strafvordering en hun wetsgeschiedenis volgt dat de saisine van het appelgerecht in de eerste plaats wordt bepaald door de verklaring van hoger beroep en vervolgens binnen de door die verklaring bepaalde grenzen verder door de in het verzoekschrift of het grievenformulier opgegeven grieven.

De omstandigheid dat een appellant in zijn verklaring van hoger beroep aangeeft dit rechtsmiddel te richten tegen alle beschikkingen van het beroepen vonnis, maar in het grievenformulier slechts grieven aanvoert tegen bepaalde beslissingsonderdelen, heeft niet tot gevolg dat de saisine van het appelgerecht zich uitstrekt tot alle beschikkingen van het beroepen vonnis. Zij is beperkt tot die beslissingsonderdelen waartegen de appellant grieven aanvoert, alsook tot de beslissingsonderdelen die daarmee onafscheidelijk zijn verbonden.

Indien een beklagde in zijn door artikel 204, eerste lid, Wetboek van Strafvordering bedoeld verzoekschrift of het door artikel 204, derde lid, Wetboek van Strafvordering bedoeld grievenformulier aangeeft te zijn gegriefd door de uitspraak over de schuld betreffende een of meerdere telastleggingen, zonder aan te geven dat hij is gegriefd door de beslissing over de tegen hem gerichte burgerlijke rechtsvordering, dan is de saisine van het appelgerecht beperkt tot de beslissing over de schuld van de beklagde op strafgebied en de daarmee onafscheidelijk verbonden beslissingen. De saisine van het appelgerecht strekt zich in dat geval niet uit tot de beslissing over de tegen de beklagde gerichte burgerlijke rechtsvordering, ook al is die gegrond op feiten waarvoor de beklagde zijn schuld op strafgebied betwist.

Het beslissingsonderdeel betreffende de schuld van een beklagde op strafgebied en het beslissingsonderdeel betreffende de burgerlijke rechtsvordering van een burgerlijke partij tegen die beklagde, zelfs al hebben ze betrekking op dezelfde feiten, zijn geen onafscheidelijk verbonden beslissingen voor de toepassing van artikel 204 Wetboek van Strafvordering.

In het verzoekschrift dat de eiser heeft ingediend ter gelegenheid van het instellen van hoger beroep heeft hij de rubriek "2) Grieven met betrekking tot de beoordeling van de schuld – a) over de uitspraak over onschuld/schuld t.a.v. volgende tenlasteleggingen" ingevuld en de rubriek "6) Grieven met betrekking tot de beslissingen op burgerrechtelijk gebied" oningevuld gelaten.

Het arrest dat oordeelt dat de saisine van het appelgerecht is beperkt tot de beschikkingen op strafgebied die betrekking hebben op de schuld en de straf en dat het dus geen uitspraak kan doen op burgerrechtelijk gebied, is naar recht verantwoord.

Cass. 1 december 2020 (P.20.0573.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201201.2N.6_NL.pdf

Trefwoorden: 1. Overlegging stukken – Artt. 871 en 877 Ger.W. – Uitspraak over bestaan en omvang van de schade

2. Aanstelling deskundige – Art. 962, eerste lid Ger.W. – Beoordeling rechter

3. Schadebegroting – Raming naar billijkheid

Samenvatting: 1. Krachtens artikel 871 Gerechtelijk Wetboek kan de rechter aan iedere gedingvoerende partij bevelen het bewijsmateriaal dat zij bezit over te leggen.

Artikel 877 Gerechtelijk Wetboek, zoals toepasselijk, bepaalt dat wanneer er gewichtige, bepaalde en met elkaar overeenstemmende vermoedens bestaan dat een partij of een derde een stuk onder zich heeft dat het bewijs inhoudt van een ter zake dienend feit, de rechter kan bevelen dat het stuk of een eensluitend afschrift ervan bij het dossier van de rechtspleging wordt gevoegd.

Deze bepalingen zijn voor de strafgerichten van toepassing wanneer die uitspraak doen over het bestaan en de omvang van de schade.

Uit deze bepalingen volgt dat de rechter de mogelijkheid, maar niet de verplichting heeft om de overlegging van een stuk te bevelen. Hij beslist onaantastbaar of de overlegging nodig is voor zijn oordeelsvorming.

2. Artikel 962, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek, bepaalt dat de rechter, ter oplossing van een voor hem gebracht geschil of ingeval een geschil werkelijk en dadelijk dreigt te ontstaan, deskundigen kan gelasten vaststellingen te doen of een technisch advies te geven.

Krachtens die bepaling kan de rechter weigeren om een deskundigenonderzoek te bevelen wanneer de procespartij haar verzoek op geen enkel gegeven grondt dat de tot staving van haar vordering aangevoerde feiten aannemelijk kan maken of wanneer er geen dienstige reden bestaat om die maatregel te bevelen.

Het recht op bewijs is het recht van elke procespartij om de bewijselementen over te leggen waarover zij zelf beschikt en om aan de rechter te vragen dat de bewijselementen waarover zij niet beschikt, zouden worden verzameld door de uitvoering van bepaalde onderzoeksmaatregelen, waarover de rechter oordeelt. Het recht op bewijs is geen onbeperkt recht en schakelt bijgevolg de voormelde beoordelingsvrijheid van de rechter niet uit.

3. De rechter beoordeelt onaantastbaar, maar binnen de perken van de conclusies van de partijen, het bestaan en de omvang van de door een onrechtmatige daad veroorzaakte schade, alsook het bedrag van de vergoeding dat nodig is voor het volledige herstel van die schade. De rechter mag de schade naar billijkheid ramen mits hij de redenen aangeeft waarom hij de door de schadelijdende partij voorgestelde berekeningswijze niet kan aannemen en tevens vaststelt dat de schade onmogelijk anders kan worden bepaald.

De appelrechters oordelen dat de verweerster bij de gevorderde kosten voor het beschrijvend bodemonderzoek, pilootproeven en bodemsanering ten onrechte geen rekening houdt met de verontreinigingen, waarvoor de eiseres geen verantwoordelijkheid draagt en treden hierbij de stelling van de eiseres bij dat bij de schadebepaling abstractie moet worden gemaakt van deze verontreinigingen. Zij oordelen tevens dat bij gebrek aan gegevens die toelaten een concrete opsplitsing te maken, in billijkheid 20 procent in mindering wordt gebracht van de factuurbedragen. Met deze redenen geven

de appelrechters te kennen dat de omvang van deze schadeposten onmogelijk anders kan worden bepaald.

Het recht van verdediging houdt niet in dat de rechter die de schade naar billijkheid raamt, uitdrukkelijk moet vaststellen dat de schadelijgende partij redelijke inspanningen heeft geleverd om een nauwkeurige schadebegroting mogelijk te maken.

Cass. 1 december 2020 (P.20.0580.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201201.2N.9_NL.pdf

Trefwoorden: 1. Rechterlijke organisatie – Uitspraak arrest door voorzitter van de kamer – Voorzitter is wettig verhinderd – Geen uitdrukkelijke aanwijzing van andere rechter nodig

2. Weerspannigheid – Verzwarende omstandigheid – Weerspannigheid in groep – Al dan niet met voorafgaande afspraak

Samenvatting: 1. Volgens artikel 782bis, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek wordt het vonnis in strafzaken uitgesproken door de voorzitter van de kamer die het heeft gewezen, zelfs in afwezigheid van de andere rechters. Indien evenwel een kamervoorzitter wettig is verhinderd het vonnis uit te spreken waarvoor hij aan de beraadslaging heeft deelgenomen in de in artikel 778 Gerechtelijk Wetboek bepaalde voorwaarden, kan de voorzitter van het gerecht een andere rechter aanwijzen om hem op het ogenblik van de uitspraak te vervangen.

Uit die bepaling volgt niet dat bij wettige verhindering van de kamervoorzitter om het vonnis uit te spreken waarvoor hij aan de beraadslaging heeft deelgenomen, de aanwijzing van een andere rechter door de voorzitter van het rechtscollege, uitdrukkelijk moet gebeuren in een beschikking waarvan een eensluidend afschrift aan het dossier van de rechtspleging moet worden toegevoegd.

Het arrest vermeldt dat dienstdoend kamervoorzitter Decoker wettig is verhinderd om het arrest uit te spreken zodat hij krachtens de beschikking van 30 april 2020 van de eerste voorzitter met het oog op de uitspraak wordt vervangen door raadsheer Swennen. Aldus blijkt dat raadsheer Swennen regelmatig is aangewezen om in de plaats van dienstdoend kamervoorzitter Decoker het arrest uit te spreken.

2. Krachtens artikel 269 Strafwetboek is weerspannigheid elke aanval, elk verzet met geweld of bedreiging tegen ministeriële ambtenaren, veld- of boswachters, dragers of agenten van de openbare macht, personen aangesteld om taksen en belastingen te innen, brengers van dwangbevelen, aangestelden van de douane, gerechtelijke bewaarders, officieren of agenten van de administratieve of de gerechtelijke politie, wanneer zij handelen ter uitvoering van de wetten, van de bevelen of de beschikkingen van het openbaar gezag, van rechterlijke bevelen of van vonnissen.

Artikel 272 Strafwetboek bepaalt als verzwarende omstandigheid de omstandigheid dat de weerspannigheid wordt gepleegd door verscheidene personen, al dan niet ten gevolge van een voorafgaande afspraak. Wanneer er een voorafgaande afspraak is, draagt iedere

weerspannige de gevolgen van de strafverzwaring, ongeacht zijn persoonlijke deelneming aan de daden van weerspannigheid zelf. Wanneer het groepsoptreden geen gevolg is van een voorafgaande afspraak, moeten de constitutieve bestanddelen van elke daad van weerspannigheid in de persoon van elke beklagde worden aangetoond.

Hieruit volgt dat wie schuldig is aan weerspannigheid in groep zonder voorafgaande afspraak niet noodzakelijk schuldig is aan deelname aan de daden van weerspannigheid, gepleegd door anderen in de groep, als bedoeld in de artikelen 66 en 67 Strafwetboek.

De rechter oordeelt onaantastbaar of een beklagde daden van strafbare deelneming als mededader of medeplichtige aan daden van weerspannigheid van derden heeft gesteld.

Cass. 1 december 2020 (P.20.0746.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201201.2N.4_NL.pdf

Trefwoorden: 1. Bewijskracht van een akte

2. Grievenformulier – Datum neerlegging – Ontbreken van datumstempel van de griffie – Beoordeling rechter

Samenvatting: 1. De bewijskracht van een akte bestaat in de vereiste eerbiediging van hetgeen daarin schriftelijk is vastgelegd. De rechter miskent de bewijskracht van een akte indien hij aan een geschrift, waarnaar hij uitdrukkelijk verwijst, een verklaring toeschrijft die dit geschrift niet bevat dan wel ontkent dat dit geschrift een verklaring bevat die er wel in voorkomt, kortom wanneer de rechter het geschrift doet liegen. Daarentegen miskent de rechter die uit een akte louter een feitelijk of juridisch gevolg trekt, de bewijskracht van die akte niet.

2. Wanneer het dossier van de rechtspleging een grievenschrift bevat waarop geen datumstempel van de griffie is aangebracht, oordelen de appelrechters op grond van de hen regelmatig voorgelegde en aan tegenspraak onderworpen gegevens onaantastbaar op welke datum dat formulier ter griffie is neergelegd.

De appelrechters kunnen de datum van de neerlegging van het grievenformulier onder meer afleiden uit de datum die bij dat formulier is vermeld in de inventaris van het hen overgemaakte dossier.

Cass. 1 december 2020 (P.20.0784.N), www.juportal.be , met conclusie van advocaat-generaal De Smet

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201201.2N.5_NL.pdf

Trefwoorden: 1. Obscuri libelli – OM mag in de loop van het proces voor de vonnisrechter nadere informatie bijbrengen

2. Valsheid in geschriften – Factuur – Onmogelijkheid inhoud te controleren

3. Oplichting – Listige kunstgrepen – Voor en na de afgifte of levering van de zaak

4. Autonomie van het strafrecht – Vennootschapsstructuur – Misbruik van vertrouwen ten nadele van de vennootschap

5. Misbruik van vertrouwen – Constitutief bestanddeel – Verduistering of verspilling – Oninbare schuldvordering

Samenvatting: 1. Artikel 6.3.a EVRM bepaalt dat eenieder die wegens een strafbaar feit wordt vervolgd, het recht heeft onverwijld, in een taal die hij verstaat en in bijzonderheden op de hoogte te worden gesteld van de aard en de redenen van de tegen hem ingestelde beschuldiging. Deze bepaling bedoelt met “de redenen” de ten laste gelegde strafbare feiten en met “de aard” de juridische kwalificatie van die feiten.

De rechter oordeelt op grond van de omschrijving van de feiten in de akte van aanhangigmaking en van de stukken waarvan de beklaagde kennis heeft kunnen nemen en waarop hij zich heeft kunnen verdedigen, onaantastbaar welk precies feit het voorwerp van de betichting uitmaakt en of de beklaagde beschikt over voldoende informatie om zich daarop te verdedigen.

Noch artikel 6.1 of 6.3.a EVRM, noch enig algemeen rechtsbeginsel legt enige bijzondere vorm op voor wat betreft de wijze waarop de vervolgte partij op de hoogte moet worden gesteld van de aard en de reden van de tegen hem ingebrachte beschuldiging.

Een beklaagde moet niet tot in de details worden ingelicht over de redenen van de tegen hem ingebrachte beschuldiging. Vereist is enkel dat hij met de gegevens waarover hij redelijkerwijze kan beschikken, voldoende informatie heeft om zich naar behoren te kunnen verdedigen tegen die beschuldiging.

Niet vereist is dat een akte van aanhangigmaking uitdrukkelijk verwijst naar bepaalde stukken van het strafdossier of dat deze akte een beklaagde die is vervolgd voor valsheden in meerdere akten, uitdrukkelijk inlicht over de precieze onjuistheden die elke akte bevat of over de mate waarin elke akte vals is.

Niets belet dat het openbaar ministerie in de loop van het proces voor de vonnisrechter, al dan niet op diens vraag, nadere informatie bijbrengt over de redenen van de beschuldiging en dat de rechter met die informatie rekening houdt om te beoordelen of de beklaagde al dan niet weet waarop hij zich precies moet verdedigen. Het enkele feit dat de kennisgeving van die informatie niet in of tegelijk met de akte van aanhangigmaking ter kennis van de beklaagde wordt gebracht, dat zij een gevolg is van diens verweer of dat zij pas in de procedure in hoger beroep wordt bijgebracht of vervolledigd, impliceert niet dat de beklaagde niet onverwijld in kennis is gesteld van de redenen van de tegen hem ingestelde beschuldiging. Daarvoor is enkel vereist dat de beklaagde na de ontvangst van die informatie kan beschikken over de tijd en faciliteiten die nodig zijn voor de voorbereiding van zijn verdediging, zoals bepaald in artikel 6.3.b EVRM.

Het staat wel degelijk aan een beklaagde om, aan de hand van de vermeldingen in de akte van aanhangigmaking zoals eventueel gespecificeerd in bijkomend overgelegde stukken en van de gegevens van het strafdossier, na te gaan voor welke precieze feiten hij wordt vervolgd. Dat de telastlegging geen verwijzing naar een proces-verbaal bevat of dat de beklaagde wordt vervolgd voor een groot aantal misdrijven, doet daaraan geen afbreuk.

Bij het oordeel of een beklagde tijdig en afdoende op de hoogte is gebracht van een beschuldiging, kan de rechter onder meer rekening houden met de omvang van het verweer dat die beklagde tegen die beschuldiging heeft gevoerd.

2. Het misdrijf valsheid in geschriften als bedoeld in de artikelen 193, 196 en 214 Strafwetboek bestaat erin in een door de wet beschermd geschrift, met bedrieglijk opzet of met het oogmerk om te schaden, de waarheid te vermommen op een bij de wet bepaalde wijze, terwijl hieruit een nadeel kan ontstaan.

Een door de wet beschermd geschrift is een geschrift dat in zekere mate tot bewijs kan strekken, dit is zich aan het openbare vertrouwen opdringt, zodat de overheid of particulieren die ervan kennis nemen of aan wie het wordt voorgelegd, kunnen overtuigd zijn van de waarachtigheid van de rechtshandeling of van het rechtsfeit in dat geschrift vastgelegd of kunnen gerechtigd zijn daaraan geloof te hechten.

Een geschrift dat slechts bewijswaarde heeft na aanvaarding ervan door de bestemming, dringt zich in de regel niet op aan het openbaar vertrouwen. Dit is evenwel anders wanneer controle van de in het geschrift voorkomende vermeldingen door de bestemming onmogelijk is of deze controle door toedoen van de uitreiker onmogelijk is gemaakt.

Hieruit volgt dat een factuur wel degelijk een beschermd geschrift uitmaakt wanneer de opsteller ervan op het moment waarop hij niet-geleverde prestaties aanreken, weet dat die factuur in werkelijkheid niet kan worden gecontroleerd omdat hijzelf de controle ervan voor de bestemming doet. In dat geval maakt het niet uit hoe gedetailleerd de gefactureerde prestaties zijn vermeld, aangezien op die vermeldingen hoe dan ook geen objectieve controle mogelijk is.

3. Oplichting bestaat in het zich doen afgeven of leveren van een door artikel 496 Strafwetboek bedoelde zaak die een ander toebehoort, hetzij door gebruik te maken van valse namen of valse hoedanigheden, hetzij door het aanwenden van listige kunstgrepen, met het oogmerk zich die zaak toe te eigenen.

Listige kunstgrepen zijn misleidende middelen die bestaan in of gepaard gaan met uitwendige handelingen met het oog op de afgifte of de levering van de zaak.

Bijgevolg leveren louter leugenachtige beweringen slechts listige kunstgrepen op wanneer zij gepaard gaan met uitwendige handelingen die er enige geloofwaardigheid aan verlenen. Dergelijke handelingen kunnen onder meer bestaan in een geheel van praktijken die niet als dusdanig maar wel in hun geheel genomen een listige kunstgreep uitmaken omdat zij gezamenlijk determinerend zijn voor de navolgende afgifte van gelden.

Bovendien moeten listige kunstgrepen in de regel voorafgaan aan de afgifte of de levering omdat zij determinerend moeten zijn voor die afgifte of levering. Dit belet echter niet dat listige kunstgrepen ook kunnen worden opgeleverd door een geheel van geënceneerde feiten die gedeeltelijk vóór en gedeeltelijk volgend op de afgifte of de levering van de zaak plaatsvinden. Dit is onder meer het geval wanneer een persoon een leugenachtige belofte doet om een derde te overtuigen hem gelden af te geven, volgend op die afgifte met deze derde een overeenkomst sluit die aan deze belofte bijkomende geloofwaardigheid verleent. Die gedragingen maken immers deel uit van eenzelfde encenering.

4. Gelet op het beginsel van de autonomie van het strafrecht, staat het aan de strafrechter te oordelen wie binnen een vennootschapsverband werkelijk de in artikel 491 Strafwetboek bedoelde zaken heeft bedrieglijk heeft verduisterd of verspild.

De rechter is daarbij niet noodzakelijk gebonden aan de bevoegdheden die de vennootschapswetgeving formeel toewijst aan een vennootschapsorgaan zoals de raad van bestuur of aan beweerde vermogensrechtelijke gevolgen die daaruit voortvloeien. Bijgevolg kan de rechter op grond van de feiten die hij onaantastbaar vaststelt, oordelen dat een welbepaalde natuurlijke persoon het misdrijf van misbruik van vertrouwen ten nadele van de vennootschap heeft gepleegd, ongeacht of de geldtransactie die het voorwerp van dat misdrijf uitmaakt, is gedekt door een beslissing van diens raad van bestuur.

5. Misbruik van vertrouwen vereist als materieel constitutief bestanddeel een verduistering of een verspilling. Een verduistering zoals hier bedoeld is een wederrechtelijke toe-eigening van hetgeen ter bede is toevertrouwd. Die verduistering kan bestaan in het feit dat de bestuurder van een vennootschap zich persoonlijk gelden van die vennootschap toe-eigent. Het feit dat die bestuurder deze toe-eigening boekhoudkundig registreert als een schuld die hij is aangegaan ten opzichte van de vennootschap, doet geen afbreuk aan het bedoelde constitutief bestanddeel van het misdrijf, wanneer de bestuurder reeds op het moment van de toe-eigening weet dat hij niet bij machte zal zijn die schuldvordering aan te zuiveren. In dat geval vervangt hij immers enkel een reëel actiefbestanddeel van de vennootschap, dit is het verduisterde geld, door een fictief actiefbestanddeel, namelijk een oninbare schuldvordering van de vennootschap op zichzelf. Een dergelijke handelwijze poogt enkel de werkelijke aard van de materiële verduistering te verhullen en houdt geen verband met het bedrieglijk opzet van de bestuurder.

Cass. 1 december 2020 (P.20.0814.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201201.2N.10_NL.pdf

Trefwoorden: 1. Misbruik van vennootschapsgoederen

2. Rechten van de verdediging – Kennisname van de stukken die het strafdossier samenstellen of die ter gelegenheid van de behandeling voor de rechter worden neergelegd – Meedelen van die stukken aan de partijen is niet vereist

Samenvatting: 1. Artikel 492bis Strafwetboek vereist voor strafbaarheid dat de dader wist dat het gebruik van de goederen of van het krediet van de rechtspersoon op betekenisvolle wijze in het nadeel was van de vermogensbelangen van de rechtspersoon en van die van zijn schuldeisers of vennoten. Bij het onderzoek of aan die voorwaarde is voldaan, is de strafrechter niet verplicht om elke daad van gebruik van de goederen of van het krediet van de rechtspersoon afzonderlijk te toetsen aan het op dat ogenblik bestaande vermogen van de rechtspersoon en de inkomsten ervan, maar mag hij voor die toets de diverse zich in de tijd opvolgende daden van gebruik van de goederen of van het krediet van de rechtspersoon als een geheel beschouwen en ze toetsen aan het globaal vermogen van de rechtspersoon.

2. Het recht van verdediging is in strafzaken afdoende gewaarborgd indien een partij kennis kan nemen van de stukken die het strafdossier samenstellen of die ter gelegenheid van de

behandeling voor de rechter worden neergelegd. Niet is vereist dat die stukken ook aan de partijen worden meegedeeld.

De faillissementsmemorie maakt als stuk 17 deel uit van het dossier van de rechtspleging in eerste aanleg. De eiser kon dan ook van dit stuk kennis nemen en er tegenspraak over voeren. Zijn recht van verdediging is dan ook niet miskend

Cass. 8 december 2020 (P.20.0683.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201208.2N.4_NL.pdf

Trefwoorden: Stedenbouw – Bouwvergunning – Gewoonlijk gebruik

Samenvatting: Krachtens de artikelen 4.2.1, 5°), a) en 6.2.1, eerste lid, 1°, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening is strafbaar het gewoonlijk gebruiken, aanleggen of inrichten van een grond voor het opslaan van gebruikte of afgedankte voertuigen, of van allerlei materialen, materieel of afval zonder een voorafgaande stedenbouwkundige vergunning.

Met gewoonlijk gebruik beoogt de decreetgever geen vergunningsplicht voor het toevallig opslaan van gebruikte of afgedankte voertuigen, materialen, materieel of afval, maar vereist hij een gebruik van de grond met een zekere regelmaat over een zekere periode vooraleer een stedenbouwkundige vergunning noodzakelijk is. Het misdrijf bestaat van zodra door meerdere handelingen van gebruik zonder dat daartoe de nodige vergunning was verkregen, het gewoonlijk gebruik ontstaat, wat de rechter onaantastbaar in feite beoordeelt. Dit misdrijf is geen aflopend misdrijf, waarbij de strafbaarheid volgt uit een eenmalige gedraging, maar een gewoontemisdrijf.

Het gewoonlijk gebruik blijft bestaan zolang de grond verder wordt gebruikt voor het opslaan van gebruikte of afgedankte voertuigen, materialen, materieel of afval, namelijk omdat er positieve daden worden gesteld waarbij met een zekere regelmaat wordt overgegaan tot het opslaan van gebruikte of afgedankte voertuigen, materialen, materieel of afval op de bewuste grond. Tot zolang is er geen sprake van het voortdurend misdrijf van instandhouding, dit is de loutere onthouding om door enige handeling aan het bestaan van de gecreëerde toestand van onrechtmatig gebruik van de grond een einde te maken. De verjaring van de strafvordering neemt dan ook slechts een aanvang op het ogenblik dat de grond niet langer wordt gebruikt voor het opslaan van gebruikte of afgedankte voertuigen, materialen, materieel of afval door positieve daden van het stallen en verwijderen van voertuigen met een zekere regelmaat.

Het arrest stelt niet vast dat, nadat er een toestand was ontstaan van gewoonlijk gebruik van de grond voor het opslaan van gebruikte of afgedankte voertuigen, materialen, materieel of afval, de eiser zich heeft beperkt tot de instandhouding van die toestand. Het arrest (p. 11, eerste alinea) oordeelt integendeel dat uit de dossiergegevens blijkt dat er blijvend handelingen tot gebruik van de grond in de voormelde zin werden gesteld. Tevens stelt het arrest vast (p. 12) dat er sprake is van een opvallende en storende wijze van stapelen van de containers en dat de eiser jarenlang heeft gezorgd voor een voor de omgeving en omwonenden erg storend uitzicht door onder meer het stapelen van containers, wat nog meer klemmt in woongebied en nog meer in landschappelijk waardevol agrarisch gebied, waardoor wordt vastgesteld dat die handelingen ruimtelijke implicaties hebben.

De aard van de door de artikelen 4.2.1.5°, a), en 6.2.1, eerste lid, 1°, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening bedoelde handelingen valt niet te vergelijken met de aard van de door de artikelen 4.2.1, 6°, en 6.2.1, eerste lid, 1°, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening bedoelde handelingen, die betrekking hebben op het zonder vergunning geheel of gedeeltelijk wijzigen van de hoofdfunctie van een bebouwd onroerend goed waarvan de functiewijziging als vergunningsplichtig is aangemerkt, zodat de daders van deze misdrijven zich niet in een vergelijkbare rechtstoestand bevinden.

Cass. 8 december 2020 (P.20.0719.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201208.2N.5_NL.pdf

Trefwoorden: 1. Hoger beroep – Grievenformulier – Fout – Verbetering – Persoon tegen wie het hoger beroep is gericht

2. Bewijs – Nietigheid – Art. 40, tweede lid, Taalwet Gerechtszaken – Dekking – Toepasbaarheid art. 32 VTSv.

Samenvatting: 1. Artikel 204 Wetboek van Strafvordering noch enige andere bepaling belet het appelgerecht een materiële verschrijving te verbeteren in het grievenformulier wat betreft de persoon tegen wie het hoger beroep is gericht.

Het arrest leidt uit de samenhang tussen de verklaring van het hoger beroep en het grievenformulier van het openbaar ministerie af dat in dat formulier per vergissing een andere naam dan die van de eiser werd vermeld, terwijl in werkelijkheid wel degelijk de eiser werd bedoeld. Het arrest kon dan ook op die grond eisers verzoek tot vervallenverklaring van het hoger beroep van het openbaar ministerie verwerpen.

2. Dekking van een nietigheid bij toepassing van artikel 40, tweede lid, Taalwet Gerechtszaken heeft tot gevolg dat de niet-naleving van de Taalwet Gerechtszaken niet meer op ontvankelijke wijze kan worden aangevoerd voor het appelgerecht.

Een dergelijke gedekte onregelmatigheid kan dan ook niet worden getoetst overeenkomstig artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, welke een niet gedekte onregelmatigheid veronderstelt.

Cass. 5 januari 2021 (P.20.1095.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210105.2N.8_NL.pdf

Trefwoorden: Zwaarste straf

Samenvatting: Artikel 65, eerste lid, Strafwetboek bepaalt dat wanneer verschillende misdrijven die gelijktijdig aan dezelfde feitenrechter worden voorgelegd en die volgens de rechter de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van eenzelfde misdadig opzet,

alleen de zwaarste straf wordt uitgesproken. De rechter kan in dat geval voor het geheel van de bestrafte feiten slechts die hoofd- en bijkomende straffen opleggen waarin de strafwet voorziet die de zwaarste straf bepaalt. De rechter moet de andere hoofd- en bijkomende straffen buiten beschouwing laten.

Voor het bepalen van het misdrijf waarop de zwaarste straf is gesteld, worden de maximumhoofdgevangenisstraffen vergeleken en indien die gelijk zijn de maximumgeldboeten, waarbij het niet van belang is of die geldboeten een verplicht dan wel een facultatief karakter hebben.

Het arrest verklaart de eiseres schuldig aan de feiten van deelneming aan het nemen van welke beslissing dan ook in het raam van de activiteiten van een criminele organisatie, terwijl zij wist dat haar deelneming bijdroeg tot de oogmerken van deze organisatie (telastlegging B: inbreuk op artikel 324ter, § 3, Strafwetboek, strafbaar met opsluiting van 5 tot 10 jaar en of een geldboete van 500,00 tot 100.000,00 euro, na aanneming van verzachtende omstandigheden strafbaar met 1 maand tot 5 jaar gevangenisstraf en of een geldboete van 500,00 tot 100.000,00 euro), alsook aan het teneinde eens anders driften te voldoen, aanwerven, meenemen, wegbrengen of bij zich houden, zelfs met hun toestemming, van meerderjarigen met het oog op het plegen van prostitutie en het houden van een huis van ontucht (telastleggingen F10-F11 en G11-G12, inbreuken op artikel 380, § 1, 1° en 2°, Strafwetboek, strafbaar met gevangenisstraf van 1 tot 5 jaar en met geldboete van 500,00 tot 25.000,00 euro).

De zwaarste straf is bijgevolg die welke is gesteld op de feiten van de telastlegging B, zijnde een inbreuk op artikel 324ter, § 3, Strafwetboek. De rechter kan voor het geheel van de bewezen verklaarde feiten geen hoofd- of bijkomende straffen opleggen welke zijn bepaald voor de feiten van de telastleggingen F10-F11 en G11-G12, zoals de verplichte ontzetting van de in artikel 31, eerste lid, Strafwetboek genoemde rechten waarin artikel 382, § 1, eerste lid, Strafwetboek voorziet.

Het arrest (p. 88, ro 111) bevestigt de beslissing van de eerste rechter (beroepen vonnis, p. 83) om gelet op artikel 382 Strafwetboek lastens de eiseres de verplichte ontzetting van de in artikel 31, eerste lid, Strafwetboek genoemde rechten uit te spreken. Die beslissing is niet naar recht verantwoord.

Cass. 5 januari 2021 (P.20.1206.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210105.2N.3_NL.pdf

Trefwoorden: Samenloop - Eenheid van opzet – Art. 65, tweede lid Sw. – In kracht van gewijsde gegane beslissingen – Identieke misdrijven – Niet noodzakelijk eenheid van opzet

Samenvatting: Verschillende aan een beklagde ten laste gelegde misdrijven komen uit eenzelfde opzet voort wanneer zij onderling verbonden zijn door eenheid van doel en verwezenlijking, en in die zin door één feit, te weten een complexe gedraging, zijn opgeleverd. Het in de wet bedoelde opzet kan omschreven worden als eenheid van

drijfveer, waarbij elk van de door de dader gestelde handelingen een welomschreven plaats inneemt in het systeem dat hij heeft bedacht om zijn doel te bereiken.

Uit de enkele omstandigheid dat de beklaagde identieke misdrijven heeft gepleegd als het hem ten laste gelegde, volgt niet noodzakelijk dat deze misdrijven de voortgezette en opeenvolgende uitvoering zijn van eenzelfde misdadig opzet.

De rechter oordeelt onaantastbaar of er eenheid van opzet bestaat tussen de feiten waaraan hij een beklaagde schuldig verklaart en deze waarvoor diezelfde beklaagde bij een eerder in kracht van gewijsde gegane strafrechtelijke beslissing tot straf is veroordeeld. Het Hof gaat enkel na of de rechter uit de door hem vastgestelde feiten al dan niet die eenheid van opzet naar recht heeft kunnen afleiden.

Cass. 19 januari 2021 (P.19.0811.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210119.2N.9_NL.pdf

Trefwoorden: Voorrecht van rechtsmacht – Seponering of minnelijke schikking – Gevolg voor medeverdachte – Verdere verloop gerechtelijk onderzoek – Toepassing artikel 127 Sv.

Samenvatting: Het Grondwettelijk Hof heeft bij arrest nr. 124/2020 van 24 september 2020 de door het Hof bij arrest van 26 november 2019 gestelde prejudiciële vragen als volgt beantwoord:

- De artikelen 127, 130, 479, 480, 482bis en 483 Wetboek van Strafvordering schenden de artikelen 10 en 11 Grondwet, indien zij zo worden geïnterpreteerd dat zij, voor de in artikel 482bis Wetboek van Strafvordering beoogde daders van samenhangende misdrijven, niet voorzien in een regeling van de rechtspleging of een daarmee vergelijkbare filterprocedure bij de afsluiten van het gerechtelijk onderzoek, in het bijzondere geval dat de strafvordering lastens de houder van het voorrecht van rechtsmacht op dat moment reeds is vervallen door een minnelijke schikking of een sepotbeslissing van de procureur-generaal.

- Dezelfde bepalingen schenden niet de artikelen 10 en 11 Grondwet, indien zij zo worden geïnterpreteerd dat artikel 127 Wetboek van Strafvordering ook van toepassing is op het gerechtelijk onderzoek dat werd gevoerd door een raadsheer-onderzoeksrechter overeenkomstig artikel 480 Wetboek van Strafvordering wanneer na de beschikking tot mededeling maar voor de aanhangigmaking van de zaak bij vonnisrechter, door het verval van de strafvordering wegens minnelijke schikking of sepotbeslissing van de procureur-generaal, de samenhang wegvalt tussen de feiten die een houder van het voorrecht van rechtsmacht en andere personen worden verweten.

Uit het voormelde volgt dat indien, na de mededeling door een raadsheer-onderzoeksrechter van een overeenkomstig artikel 480 Wetboek van Strafvordering gevoerd gerechtelijk onderzoek de strafvordering vervalt wegens een minnelijke schikking of de procureur-generaal een sepotbeslissing neemt voor wat betreft de houder van het voorrecht van rechtsmacht en de samenhang bijgevolg wegvalt tussen de feiten die aan een houder van het voorrecht van rechtsmacht en aan andere personen worden verweten, waarna het dossier door de procureur-generaal aan de procureur des Konings wordt toegezonden:

- de procureur des Konings de zaak niet met een rechtstreekse dagvaarding kan aanhangig maken bij het vonnisgerecht, maar,

- over het verdere verloop van het gerechtelijk onderzoek lastens die andere personen moet worden beslist overeenkomstig artikel 127 Wetboek van Strafvordering.

Het arrest I dat oordeelt dat, na de seponeringsbeslissing en het verval van de strafvordering ingevolge een minnelijke schikking wat betreft de houder van het voorrecht van rechtsmacht, de procureur des Konings de zaak bij de correctionele rechtbank rechtsgeldig aanhangig kon maken door middel van een rechtstreekse dagvaarding, is niet naar recht verantwoord.

B. Beroepen tegen arresten van de K.I.

Cass. 17 juli 2019 (P.19.0732.N), www.juportal.be

Hyperlink: https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20190717.4_NL.pdf

Trefwoorden: 1. Onderzoeksgerecht - Voorlopige hechtenis - Handhaving - Verplichting op de conclusie te antwoorden – Draagwijdte

2. Recht van de verdediging - Recht van de inverdenkinggestelde om een afschrift te krijgen van het dossier - Draagwijdte

Samenvatting: 1. Het onderzoeksgerecht, dat in geval van handhaving van de voorlopige hechtenis dient te beslissen binnen een korte termijn, moet niet tot in de bijzonderheden het verweer van de inverdenkinggestelde beantwoorden (1) en de bij artikel 23, 4°, Voorlopige Hechteniswet vereiste gegevens preciseren. (1) Zie Cass. 8 mei 2019, AR P.19.0441.F, AC 2019, nr. 273 en nota OM.

2. De artikelen 5 en 6 EVRM vereisen niet dat de inverdenkinggestelde een afschrift krijgt van het dossier van de voorlopige hechtenis (1) en artikel 21, § 3, tweede en derde zin, Voorlopige Hechteniswet (2) is niet voorgeschreven op straffe van nietigheid; bijgevolg kan het onderzoeksgerecht de voorlopige hechtenis enkel opheffen indien het vaststelt dat door de onmogelijkheid tot kopie van het recht van verdediging van de inverdenkinggestelde onherroepelijk is geschaad. (1) Zie Cass. 13 mei 2014, AR P.14.0768.N, AC 2014, nr. 341 (artt. 5.1.c, 5.4 en 6.3.d EVRM) ; Cass. 6 september 2011, RG P.11.0501.N, AC 2011, nr. 452 (recht van verdediging en recht op een eerlijk proces). (2) Zoals aangevuld door art. 156 van de wet van 5 mei 2019 houdende diverse bepalingen inzake informatisering van Justitie, modernisering van het statuut van rechters in ondernemingszaken en inzake de notariële aktebank.

Cass. 27 november 2019 (P.19.1134.F), www.juportal.be

Hyperlink: https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191127.2F.9_NL.pdf

Trefwoorden: 1. Gerechtelijk onderzoek - Geheim karakter - Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling - Verzoekschrift met het oog op de gehele of gedeeltelijke opheffing of

wijziging van de voorwaarden - Volledig dossier niet ter inzage gesteld van de inverdenkinggestelde – Verantwoording

2. Recht van verdediging - Gerechtelijk onderzoek - Wettelijke limieten op de tegenspraak - Verantwoording

3. Gerechtelijk onderzoek - Geheim van het onderzoek - Recht van inzage van het strafdossier - Uitdrukkelijk bij wet bepaalde gevallen

4. Voorlopige hechtenis - Verzoekschrift met het oog op de gehele of gedeeltelijke opheffing of wijziging van de voorwaarden - Recht van inzage van het strafdossier

5. Procedure voor de onderzoeksgerechten inzake voorlopige hechtenis - Artikel 6 EVRM – Toepassingsgebied

Samenvatting: 1. Het geheim karakter van het gerechtelijk onderzoek kan verantwoorden waarom uitspraak wordt gedaan over de vordering van een in vrijheid gestelde inverdenkinggestelde die, met toepassing van artikel 36, § 1, vierde lid, Wet Voorlopige Hechtenis, een verzoekschrift heeft ingediend om de hem door de onderzoeksrechter opgelegde voorwaarden geheel of gedeeltelijk te doen opheffen of wijzigen, zonder dat hij van het volledige dossier inzage heeft gekregen (1). (1) Zie Cass. 2 januari 2013, AR P.12.02052.N, AC 2013, nr. 2.

2. Het algemeen rechtsbeginsel van het recht van verdediging ontzegt de wetgever de bevoegdheid niet om, op de tegenspraak die in het kader van het vooronderzoek wordt gewaarborgd, de limieten te stellen die hij onlosmakelijk verbonden acht met de bescherming van de openbare veiligheid en met het belang van het onderzoek.

3. Het geheim van het gerechtelijk onderzoek impliceert dat, in de regel, slechts toelating tot inzage in het strafdossier kan worden verleend wanneer de wet hierin uitdrukkelijk voorziet (1). (1) Zie Cass. 2 januari 2013, AR P.12.02052.N, AC 2013, nr. 2.

4. De artikelen 36 en 37 Wet Voorlopige Hechtenis verlenen de voorwaardelijk in vrijheid gestelde inverdenkinggestelde het recht niet om van het strafdossier inzage te krijgen (1). (1) Cass. 2 januari 2013, AR P.12.2052.N, AC 2013, nr. 2 ; Zie Liège (C.M.A.) 28 maart 2002 en noot J.C., « Le droit d'accès au dossier de l'inculpé laissé en liberté sous conditions », R.D.P.C., 2002, p. 804 tot 809.

5. Artikel 6 EVRM is in de regel niet van toepassing op de procedure die inzake voorlopige hechtenis voor de onderzoeksgerechten wordt gevoerd; die gerechten doen immers geen uitspraak over de gegrondheid van een strafvervolging (1). (1) Cass. 1 augustus 2018, AR P.18.0855.N, AC 2018, nr. 437 (# 6) ; Cass. 27 mei 2014, AR P.14.0847.N, AC 2014, nr. 383 (#4) ; Cass. 20 mei 2014, AR P.14.0803.N, AC 2014, nr. 363 (#2) ; zie Cass. 2 januari 2013, AR P.12.2052.N, AC 2013, nr. 2; Cass. 2 oktober 1996, AR P.96.1256.F, AC 1996, nr. 349.

Cass. 15 januari 2020 (P.19.1126.F), www.juportal.be

Hyperlink: https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200115.2F.4_FR.pdf

Trefwoorden: Uitlevering – Beginsel van dubbele verjaring – Eendaadse samenloop

Samenvatting: Wanneer er voor de feiten waarvoor de uitlevering wordt gevraagd, sprake is van eendaadse samenloop van misdrijven in de zin van artikel 65 Sw., dient de uitleveringsrechter enkel de verjaring aangaande het zwaarste misdrijf te onderzoeken.

Met noot: DEWULF, S., "Eendaadse samenloop en het principe van de dubbele verjaring in het kader van het uitleveringsrecht", *NC* 2020, afl. 6, 538-540.

Cass. 30 juni 2020 (P.20.0322.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200630.2N.22_NL.pdf

Trefwoorden: Laster en eerroof – Schorsing van de vordering wegens laster

Samenvatting: De in artikel 447, derde lid, Strafwetboek, bepaalde schorsing van de vordering wegens laster neemt slechts een einde op het ogenblik dat de strafrechter definitief heeft beslist over de strafvervolgning betreffende de aangetijgde feiten; die bepaling belet het onderzoeksgerecht niet de buitenvervolginstelling te bevelen voor het wanbedrijf van laster als er voor het voor laster vereiste kwaadwillig opzet geen bezwaren voorhanden zijn, aangezien het oordeel betreffende de waarachtigheid van de aangetijgde feiten die beslissing niet kan beïnvloeden (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM.

Cass. 10 november 2020 (P.20.1081.N), onuitgeg.

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Aanhoudingsbevel – Voorafgaande ondervraging door de onderzoeksrechter – Manier waarop die ondervraging moet verlopen

2. Artikel 5.2 EVRM – Recht op kennisgeving van de redenen van zijn arrestatie en van alle beschuldigingen die tegen hem zijn ingebracht – Kennisgeving niet noodzakelijk naar aanleiding van ondervraging door onderzoeksrechter (at. 16, §2 Voorlopige Hechteniswet)

Samenvatting: 1. Artikel 16, § 2, eerste lid, Voorlopige Hechteniswet bepaalt dat tenzij de inverdenkinggestelde voortvluchtig is of zich verbergt, de onderzoeksrechter alvorens een bevel tot aanhouding te verlenen, hem moet ondervragen over de feiten die aan de beschuldiging ten grondslag liggen en die aanleiding kunnen geven tot de afgifte van een bevel tot aanhouding en zijn opmerkingen moet horen. Bij afwezigheid van deze ondervraging wordt de inverdenkinggestelde in vrijheid gesteld. Dit verhoor heeft tot doel

de onderzoeksrechter in te lichten over het standpunt van de inverdenkinggestelde over de hem verweten feiten en diens recht van verdediging te waarborgen.

De wetgever heeft niet nader bepaald hoe de door artikel 16, § 2, eerste lid, Voorlopige Hechteniswet bedoelde ondervraging moet verlopen. Noch uit de tekst van de wet noch uit de wetsgeschiedenis volgt dat dit verhoor het karakter moet aannemen van een geleide ondervraging. Niet is vereist dat de onderzoeksrechter betreffende alle telastleggingen aan de inverdenkinggestelde specifieke vragen stelt. Het is noodzakelijk maar volstaat dat de inverdenkinggestelde de gelegenheid krijgt om zijn opmerkingen te formuleren betreffende de hem verweten feiten en aldus zijn recht van verdediging kan uitoefenen.

2. Volgens artikel 5.2 EVRM moet iedere gearresteerde onverwijld en in een taal die hij verstaat op de hoogte worden gebracht van de redenen van zijn arrestatie en van alle beschuldigingen die tegen hem zijn ingebracht. Die kennisgeving dient niet noodzakelijk te gebeuren naar aanleiding van de voorafgaande ondervraging door de onderzoeksrechter bij toepassing van artikel 16, § 2, Voorlopige Hechteniswet.

Cass. 24 november 2020 (P.20.1162.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20201124-5

Trefwoorden: Samenstelling zetel – Art. 779 Ger.W. – Heropening van debat na tussenbeslissing – Eindbeslissing door rechters voor wie het debat in zijn geheel werd hernomen – Onmogelijkheid om terug te komen op tussenbeslissing

Samenvatting: Krachtens artikel 779 Gerechtelijk Wetboek kan het vonnis, op straffe van nietigheid, enkel worden gewezen door het voorgeschreven aantal rechters die alle rechtszittingen over de zaak hebben bijgewoond. Aan die vereiste is voldaan indien nadat bij een tussenbeslissing over een aspect van de vordering werd geoordeeld en voor het overige het debat werd heropend, de eindbeslissing wordt gewezen door rechters voor wie het debat in zijn geheel werd hernomen.

Het feit dat de behandeling van een zaak door een anders samengestelde zetel volledig wordt hervat, houdt in dat de op een vorige rechtszitting ingediende conclusie die deel uitmaakt van het dossier, wordt vermoed te zijn hernomen door de aanwezige partij, tenzij zij daarvan afstand heeft gedaan. Niet is vereist dat de anders samengestelde zetel uitdrukkelijk vaststelt dat zij die conclusie, die wordt vermoed hernomen te zijn, in aanmerking neemt.

Het volledig hervatten van de zaak door een anders samengestelde zetel houdt evenwel niet in dat deze zetel zou kunnen terugkomen op wat met de tussenbeslissing reeds werd beslist of dat deze anders samengestelde zetel een conclusie die reeds werd beantwoord bij de tussenbeslissing opnieuw zou moeten beantwoorden.

Cass. 1 december 2020 (P.20.1163.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20201201-10

Trefwoorden: 1. Europees aanhoudingsbevel – Specialiteitsbeginsel – Controle door onderzoeksgerecht

2. Europees aanhoudingsbevel – Controle dubbele strafbaarstelling – Feiten behorend tot de lijst van art. 5, §2 Wet Europees Aanhoudingsbevel – Geen dubbele strafbaarstelling vereist - Illegale handel in verdovende middelen en psychotrope stoffen – Ook stellen van voorbereidende handelingen

Samenvatting: 1. Artikel 2, § 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel bepaalt dat het Europees aanhoudingsbevel melding moet maken van de omschrijving van de omstandigheden waaronder het misdrijf is gepleegd, daaronder begrepen tijdstip en plaats, ook van de mate waarin de gezochte persoon aan het misdrijf heeft deelgenomen.

Het onderzoeksgerecht oordeelt onaantastbaar of de in een Europees aanhoudingsbevel opgenomen vermeldingen voldoende precies zijn om een beoordeling van het door artikel 37 Wet Europees Aanhoudingsbevel gewaarborgde specialiteitsbeginsel mogelijk te maken en dit ongeacht het oordeel of het Europees aanhoudingsbevel de door artikel 2, § 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel vereiste vermeldingen bevat.

Het arrest oordeelt met betrekking tot eisers aanvoering over het specialiteitsbeginsel dat het Europees aanhoudingsbevel voldoende nauwkeurig is gepreciseerd naar feiten, plaats en tijdstip om de tenuitvoerlegging ervan toe te laten en dat het geen vrijgeleide inhoudt. Het oordeelt ook dat de eventuele verdere toelichting in de nota daaraan geen afbreuk doet.

2. De feiten van de lijst van artikel 5, § 2, Wet Europees Aanhoudingsbevel zijn niet strafrechtelijk omschreven, maar moeten generisch of criminologisch worden beschouwd, dus als een strafrechtelijk domein of een categorie van strafbare feiten.

Tot de strafbare feiten die door artikel 5, § 2, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel worden omschreven als de illegale handel in verdovende middelen en psychotrope stoffen behoren bijgevolg ook het stellen van voorbereidende handelingen met het oog op de aanmaak, de verkoop, de levering of de illegale verschaffing van een in artikel 2bis, § 1, Drugwet bedoelde stof, of met het oog op het verbouwen van planten waaruit deze stoffen kunnen worden getrokken, zoals strafbaar gesteld door artikel 2bis, § 6, Drugwet. De omstandigheid dat deze feiten in België werden strafbaar gesteld na de inwerkingtreding van de Wet Europees Aanhoudingsbevel doet daaraan geen afbreuk.

Cass. 8 december 2020 (P.20.0800.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201208.2N.9_NL.pdf

Trefwoorden: Gerechtelijk onderzoek – Onderzoeksverrichtingen – Onderzoeksrechter – Verhoor van getuigen

Samenvatting: De onderzoeksrechter is niet verplicht het verhoor van getuigen zelf te verrichten. De artikelen 71 tot en met 73 Wetboek van Strafvordering zijn overigens niet op straffe van nietigheid voorgeschreven en evenmin substantieel. De onderzoeksrechter kan

het verhoor van getuigen ook opdragen aan de politie. In dat geval zijn de artikelen 71 tot en met 73 Wetboek van Strafvordering niet van toepassing.

Cass. 29 december 2020 (P.20.1289.N), onuitgeg.

Hyperlink:

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Handhaving – Onderzoeksgerecht – Conclusie – Schriftelijke vordering procureur-generaal

Samenvatting: Buiten in de hier niet toepasselijke gevallen van artikel 152 Wetboek van Strafvordering en artikel 4 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, moet in strafzaken de conclusie blijken uit een geschrift dat, ongeacht zijn benaming of vorm, tijdens het debat ter rechtszitting door een partij of zijn advocaat aan de rechter wordt overgelegd, waarvan regelmatig is vastgesteld dat de rechter kennis ervan heeft genomen en waarin middelen tot staving van een eis, verweer of exceptie zijn aangevoerd. Bijgevolg is het geschrift uitgaande van een partij of haar advocaat dat, ook al bevat het dergelijke middelen, ter griffie per fax is ingediend, zonder dat uit de stukken van de rechtspleging blijkt dat het andermaal ter rechtszitting is neergelegd of dat de eiser zijn middelen mondeling heeft aangevoerd of heeft hernomen, geen schriftelijke conclusie waarop de rechter moet antwoorden. Die regel geldt ook voor de onderzoeksgerechten die uitspraak doen over de handhaving van de voorlopige hechtenis.

De schriftelijke vordering die de procureur-generaal neemt ter gelegenheid van het hoger beroep tegen een beslissing inzake de handhaving van de voorlopige hechtenis is geen conclusie zoals hierboven is bedoeld. De kamer van inbeschuldigingstelling moet dan ook niet antwoorden op daarin opgenomen middelen ter staving van de vordering van de procureur-generaal.

Cass. 5 januari 2021 (P.20.1319.N), www.juridat.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210105.2N.11_NL.pdf

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Ondervraging door onderzoeksrechter – Bijstand advocaat – Opmerking van advocaat – Taak onderzoeksgerecht

Samenvatting: Artikel 16, § 2, vijfde lid, Voorlopige Hechteniswet bepaalt dat de onderzoeksrechter de verdachte moet meedelen dat tegen hem een aanhoudingsbevel kan worden uitgevaardigd en hij zijn opmerkingen en in voorkomend geval die van zijn advocaat ter zake hoort. Artikel 16, § 2, zesde lid, Voorlopige Hechteniswet bepaalt dat deze gegevens worden vermeld in het proces-verbaal van verhoor.

Het proces-verbaal van ondervraging van de inverdenkinggestelde bevat de volgende vermelding: “De advocaat van inverdenkinggestelde wenst volgende opmerkingen te formuleren in verband met het verhoor/onderzoek/het afleveren van een aanhoudingsmandaat: mevrouw de onderzoeksrechter heeft me geen kans gegeven

opmerkingen te formuleren.” Uit geen enkel stuk waarop het Hof vermag acht te slaan, blijkt dat de onderzoeksrechter de juistheid van die opmerking heeft tegengesproken.

Noch artikel 16 Voorlopige Hechteniswet noch enig andere wetsbepaling voorzien erin dat het verzuim de advocaat van de inverdenkinggestelde te horen in zijn opmerkingen betreffende het uitvaardigen van een aanhoudingsbevel wordt gesanctioneerd met het onregelmatig verklaren van het uitgevaardigde aanhoudingsbevel en met de onmiddellijke invrijheidstelling van de inverdenkinggestelde.

Noch uit artikel 5.3 EVRM noch uit artikel 12 Grondwet volgt dat elk verzuim betreffende het uitvaardigen van een aanhoudingsbevel verplicht moet worden gesanctioneerd met de onmiddellijke invrijheidstelling van de inverdenkinggestelde.

Dat is enkel het geval bij een ernstige en duidelijke onregelmatigheid.

Het enkele verzuim door de onderzoeksrechter de advocaat van de inverdenkinggestelde op het einde van de ondervraging voorafgaand aan het uitvaardigen van een aanhoudingsbevel te horen in zijn opmerkingen overeenkomstig artikel 16, § 2, vijfde lid, Voorlopige Hechteniswet, terwijl voor het overige de inverdenkinggestelde zelf werd gehoord in zijn opmerkingen betreffende het uitvaardigen van een aanhoudingsbevel en zijn raadsman zowel vóór, tijdens als na het uitvaardigen van het aanhoudingsbevel zijn bijstandsfunctie ten volle heeft kunnen vervullen, is geen ernstige onregelmatigheid welke verplicht moet worden gesanctioneerd met de onmiddellijke invrijheidstelling van de inverdenkinggestelde.

Het staat aan het onderzoeksgerecht ingeval van een dergelijk verzuim te oordelen of gelet op de concrete omstandigheden van de zaak dit het recht van verdediging van de inverdenkinggestelde daadwerkelijk en onherstelbaar heeft aangetast.

Het arrest dat nalaat in het licht van de concrete omstandigheden van de zaak te onderzoeken of het bedoelde verzuim het recht van verdediging van de inverdenkinggestelde daadwerkelijk en onherstelbaar heeft aangetast en zonder meer beslist tot handhaving van de voorlopige hechtenis uit te voeren in de gevangenis, is niet naar recht verantwoord.

Cass. 5 januari 2021 (P.20.1321.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210105.2N.13_NL.pdf

Trefwoorden: Afstand van proceshandeling – Voorlopige hechtenis – Hoger beroep – Afstand

Samenvatting: Volgens artikel 30, § 3, tweede lid, Voorlopige Hechteniswet dient de kamer van inbeschuldigingstelling binnen de vijftien dagen nadat het hoger beroep is ingesteld te beslissen over het hoger beroep en wordt de inverdenkinggestelde in vrijheid gesteld als de beslissing niet is gewezen binnen die termijn.

De afstand van een hoger beroep heeft niet tot gevolg dat de zaak daardoor van rechtswege wordt onttrokken aan de kamer van inbeschuldigingstelling. Het onderzoeksgerecht moet binnen de termijn van vijftien dagen akte verlenen van de afstand.

Daaruit volgt dat een arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat de afstand van een inverdenkinggestelde van zijn hoger beroep tegen een beslissing van de raadkamer die de voorlopige hechtenis handhaaft, dezelfde gevolgen heeft als een arrest dat de voorlopige

hechtenis handhaaft in de zin van artikel 30, § 4, eerste lid, Voorlopige Hechteniswet. De omstandigheid dat in artikel 30, § 4, eerste lid, Voorlopige Hechteniswet enkel melding wordt gemaakt van beslissingen van de kamer van inbeschuldigingstelling tot handhaving van de voorlopige hechtenis belet dit niet.

De in artikel 31 Voorlopige Hechteniswet uitgewerkte regeling van het cassatieberoep inzake voorlopige hechtenis, welke verschillend is van de regeling van het hoger beroep, laat niet toe anders te oordelen.

Uit het voormelde volgt dat een voorlopige hechtenis op grond van een arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat akte verleent van de afstand van het hoger beroep van een inverdenkinggestelde tegen een raadkamerbeslissing tot handhaving van de voorlopige hechtenis wel degelijk een wettelijke basis heeft.

Cass. 19 januari 2021 (P.21.0033.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210119.2N.10_NL.pdf

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Onderzoeksgerecht – Handhaving – Motivering

Samenvatting: Uit het enkele feit dat een inverdenkinggestelde zelf niet of sinds geruime tijd niet meer werd verhoord of het rechtstreeks voorwerp heeft uitgemaakt van een onderzoeksmaatregel volgt niet noodzakelijk dat zijn voorlopige hechtenis niet of niet langer verantwoord is.

Uit het enkele feit dat de rechter zijn beslissing over de handhaving van de voorlopige hechtenis en de redelijkheid ervan geheel of grotendeels grondt op redenen die zijn ontleend aan eerdere rechterlijke beslissingen over de voorlopige hechtenis volgt niet dat zijn beslissing daardoor niet zou getuigen van een noodzakelijke individualisering of zou getuigen van een automatisme dat niet verenigbaar is met het uitzonderlijke en evolutieve karakter van de voorlopige hechtenis.

Het is noodzakelijk maar voldoende dat de rechter onderzoekt of op het ogenblik van zijn beslissing er nog voldoende redenen zijn die een handhaving van de voorlopige hechtenis verantwoorden en of de duur van die hechtenis nog steeds redelijk is. Hij kan daarbij oordelen dat redenen die reeds eerder in aanmerking werden genomen om de voorlopige hechtenis te handhaven, nog steeds actueel zijn.

Het staat aan het onderzoeksgerecht te oordelen of in het licht van de feitelijke omstandigheden van de zaak onder meer wat betreft de aard en de complexiteit van de feiten, de houding van de inverdenkinggestelde en de houding van de met opsporing belaste instanties, het door artikel 5.3 EVRM gewaarborgde recht van een persoon die van zijn vrijheid is beroofd om binnen een redelijke termijn te worden berecht, is miskend.

Cass. 26 januari 2021 (P.21.0076.N), onuitgeg.

Hyperlink:

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Ondervraging door de onderzoeksrechter – Bijstand van een advocaat – Advocaat onaangekondigd afwezig

Samenvatting: Artikel 16, § 2, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet bepaalt: “De onderzoeksrechter verwittigt de advocaat tijdig van de plaats en het uur van de ondervraging die hij kan bijwonen. De ondervraging kan op het voorziene uur aanvangen, zelfs indien de advocaat nog niet aanwezig is. Als de advocaat ter plaatse komt, woont hij het verhoor bij.”

Die bepaling verplicht de onderzoeksrechter, die wordt geconfronteerd met de onaangekondigde afwezigheid van de correct verwittigde advocaat van de inverdenkinggestelde, niet om ambtshalve maatregelen te nemen opdat de inverdenkinggestelde tijdens de ondervraging alvorens een bevel tot aanhouding te verlenen, alsnog zou worden bijgestaan door een andere advocaat. De fundamentele aard van het bijstandsrecht doet daaraan geen afbreuk.

Cass. 26 januari 2021 (P.20.1283.N), onuitgeg.

Hyperlink:

Trefwoorden: Internering – Verbeurdverklaring misdrijfinstrument – Niet onredelijk zwaar – Beoordeling

Samenvatting: Artikel 43, eerste lid, tweede zin, Strafwetboek, zoals gewijzigd door artikel 19 van de wet van 18 maart 2018 houdende wijzigingen van diverse bepalingen van het strafrecht, de strafvordering en het gerechtelijk recht, bepaalt dat de verbeurdverklaring van zaken die hebben gediend of waren bestemd tot het plegen van de misdaad of het wanbedrijf wordt uitgesproken, behoudens wanneer dit tot gevolg zou hebben dat de veroordeelde aan een onredelijk zware straf zou worden onderworpen.

Uit de wetsgeschiedenis volgt dat de wetgever met deze wijziging wenste tegemoet te komen aan de door het Grondwettelijk Hof bij arrest nr. 12/2017 van 9 februari 2017 vastgestelde schending door artikel 43, eerste lid, Strafwetboek van de artikelen 10 en 11 Grondwet, gelezen in samenhang met artikel 1 Eerste Aanvullend Protocol EVRM, in zoverre het de rechter verplicht de verbeurdverklaring uit te spreken van een zaak die heeft gediend om een misdaad of een wanbedrijf te plegen, wanneer die straf dermate afbreuk doet aan de financiële toestand van de persoon aan wie ze is opgelegd dat ze een miskennis inhoudt van het eigendomsrecht.

Uit het voorgaande volgt dat de rechter, ook als hij een internering beveelt, in beginsel verplicht is de bijzondere verbeurdverklaring uit te spreken van een zaak die heeft gediend of was bestemd om een misdaad of een wanbedrijf te plegen. Hij mag die bijzondere verbeurdverklaring evenwel niet uitspreken indien de verbeurdverklaring tot gevolg zou hebben dat daardoor aan de veroordeelde een onredelijk zware straf wordt opgelegd.

De rechter oordeelt onaantastbaar of het bevelen van de bijzondere verbeurdverklaring van een zaak die heeft gediend of was bestemd om een misdaad of een wanbedrijf te plegen tot gevolg dat heeft dat hij daardoor aan de veroordeelde een onredelijk zware straf oplegt. Bij die beoordeling kan de rechter onder meer rekening houden met de aard en de zwaarwichtigheid van het bewezen verklaarde misdrijf, de nagestreefde verrijking, de rol van

de veroordeelde bij de feiten, zijn persoonlijkheid en zijn vermogenstoestand, zonder dat het noodzakelijk is dat hij al die toetsingscriteria in zijn beoordeling betreft.

De rechter dient enkel uitdrukkelijk vast te stellen dat hij door het uitspreken van de bijzondere verbeurdverklaring van een zaak die heeft gediend of was bestemd om een misdaad of een wanbedrijf te plegen geen onredelijk zware straf oplegt, indien hij daartoe door de veroordeelde wordt uitgenodigd. Het komt ook de veroordeelde toe de gegevens aan te reiken welke de rechter in staat moeten stellen die beoordeling te maken.

C. Andere arresten van het Hof van Cassatie

Cass. 18 juni 2019 (P.19.0311.N), www.juportal.be

Hyperlink: https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20190618.2_NL.pdf

Trefwoorden: Verwijzing van een rechtbank naar een andere - Grond van gewettigde verdenking - Professionele en sociale relaties tussen de rechters van eenzelfde rechtscollege - Gevolg

Samenvatting: De professionele en sociale relaties die er bestaan tussen de rechters van eenzelfde rechtscollege kunnen bij de partijen en derden een wettige verdenking doen ontstaan over de strikte onpartijdigheid van alle rechters van dit rechtscollege om uitspraak te doen in een strafvervolgning waarbij één van hen benadeelde is en de feiten verband houden met de werking van de rechtbank.

Cass. 12 januari 2021 (P.21.0017.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210112.2N.12_NL.pdf

Trefwoorden: Regeling van rechtsgebied – Tussen onderzoeksgerecht en vonnisgerecht – Doodslag

Samenvatting: Bij de beschikking werd de inverdenkinggestelde verwezen naar de correctionele rechtbank West-Vlaanderen, afdeling Brugge, met aanneming van verzachtende omstandigheden, voor het feit van de enige telastlegging, te Oostende, op 6 oktober 2018, opzettelijk verwondingen of slagen te hebben toegebracht aan W. D., (...), met de omstandigheid dat de slagen of verwondingen werden toegebracht zonder het oogmerk om te doden, en toch zijn dood hebben veroorzaakt (artikelen 392, 398 en 401, eerste lid, Strafwetboek).

De correctionele rechtbank West-Vlaanderen, afdeling Brugge, heeft bij vonnis van 22 juni 2020 de feiten heromschreven als te Oostende op 6 oktober 2018, doodslag, zijnde het doden met het oogmerk om te doden, gepleegd te hebben op de persoon van W. D. (inbreuk op de artikelen 392 en 393 Strafwetboek) en heeft zich vervolgens onbevoegd verklaard om kennis te nemen van de strafvordering en de burgerlijke rechtsvordering.

Het arrest heeft dit vonnis bevestigd.

Tegen de beschikking staat vooralsnog geen rechtsmiddel open. Het arrest heeft kracht van gewijsde.

De onderlinge tegenstrijdigheid tussen de beschikking en het arrest doen een geschil van rechtsmacht ontstaan dat de rechtsgang belemmert.

Artikel 2 Wet Verzachtende Omstandigheden, na de vernietiging van de artikelen 6 en 121 van de wet van 5 februari 2016 tot wijziging van het strafrecht en de strafvordering en houdende diverse bepalingen inzake justitie bij het arrest nr. 148/2017 van het Grondwettelijk Hof van 21 december 2017, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 12 januari 2018, voorziet niet in de mogelijkheid voor de raadkamer om een inverdenkinggestelde met aanneming van verzachtende omstandigheden te verwijzen naar de correctionele rechtbank voor een misdaad als bedoeld door de artikelen 392 en 393 Strafwetboek.

Er is bijgevolg grond om de beschikking te vernietigen.

Door die vernietiging heeft de op 28 februari 2020 gewezen beschikking door de raadkamer West-Vlaanderen, afdeling Brugge, waarbij de voorlopige hechtenis van T. J. wordt gehandhaafd, geen bestaansreden meer.

(...)

Verwijst de zaak naar het hof van beroep Gent, kamer van inbeschuldigingstelling.

2.5. Grondwettelijk Hof

Grondwettelijk Hof 14 januari 2021, www.const-court.be

Hyperlink: <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-004n.pdf>

Trefwoorden: Strafrecht - Racisme en xenofobie - Ontkennen, schromelijk minimaliseren, pogen te rechtvaardigen of goedkeuren van misdaden van genocide, misdaden tegen de mensheid of oorlogsmisdaden - Toepassingsgebied - Misdaden die als dusdanig zijn vastgesteld door een eindbeslissing van een internationaal gerecht

Samenvatting: In zake : de beroepen tot gehele of gedeeltelijke vernietiging van artikel 115 van de wet van 5 mei 2019 « houdende diverse bepalingen in strafzaken en inzake erediensten, en tot wijziging van de wet van 28 mei 2002 betreffende de euthanasie en van het Sociaal Strafwetboek »

Het Hof verwerpt de beroepen.

Grondwettelijk Hof 28 januari 2021, www.const-court.be

Hyperlink: <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-016n.pdf>

Trefwoorden: Strafrechtspleging - Neerlegging van conclusies - Termijn - Openbaar ministerie - Niet in de conclusies vervatte aanspraken - Bijzondere verbeurdverklaring

Samenvatting: Bij vonnis van 26 november 2019, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 19 december 2019, heeft de Rechtbank van eerste aanleg Limburg, afdeling Tongeren, de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 152 Wetboek van Strafvordering de artikelen 10, 11 en 14 van de Grondwet, in de lezing dat de conclusies van het openbaar ministerie niet de schriftelijke opgave van al zijn aanspraken dienen te bevatten - ook inzake de gebeurlijk gevorderde bijzondere verbeurdverklaring op grond van artikel 42 Strafwetboek - in de mate dergelijke lezing afbreuk zou doen aan de krachtens de artikelen 10 en 11 van de Grondwet gewaarborgde 'wapengelijkheid' tussen de partijen tot het strafproces en aan het bij artikel 14 van de Grondwet gegarandeerde strafrechtelijke legaliteitsbeginsel ? ».

Het Hof zegt voor recht:

Artikel 152 van het Wetboek van strafvordering schendt niet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met het beginsel van wapengelijkheid

2.6. Raad van State

- Nihil

2.7. Hoven van beroep

A. Correctionele kamers

Gent 14 december 2018, RW 2020-2021, afl. 21, 826-830.

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Misdrijf – Rechtvaardigingsgronden – Wettige verdediging – Voorwaarden – Ogenblikkelijke noodzaak van de wettige verdediging van zichzelf of van een ander – Doodslag gepleegd bij een drugsdeal – Dader van de doodslag die meester wil blijven van de situatie

2. Verschoningsgronden – Uitlokking – Voorwaarden – Zware gewelddaden die de vrije wil van een normaal en redelijk persoon in het gedrang brengen – Doodslag gepleegd bij een drugsdeal – Dader van de doodslag die meester wil blijven van de situatie

Samenvatting: 1. Er is sprake van wettige verdediging wanneer iemand die niet in de mogelijkheid verkeert om een ernstige en ogenblikkelijke aanranding tegen zijn persoon of tegen een derde af te weren, anders dan door het misdrijf te plegen, zich op evenredige wijze tegen die onrechtmatige aanval verweert. Wanneer uit de feitelijke omstandigheden blijkt dat de door een van de deelnemers aan een drugsverkoop gepleegde doodslag niet werd gepleegd omdat dit geboden was door de noodzaak zichzelf of een ander te verdedigen, maar omdat de dader van de doodslag te allen prijze meester wilde blijven van

de situatie bij de ultieme afwikkeling van de drugsverkoop en niet het slachtoffer wilde worden van een ripdeal, is er geen sprake van wettige verdediging in de zin van art. 416 Sw.

2. De in art. 411 Sw. bedoelde uitlokking waardoor doodslag, slagen of verwondingen verschoonbaar zijn, vereist dat er sprake is van zware gewelddaden die de vrije wil van een normaal en redelijk persoon in het gedrang brengen zonder die vrije wil volledig teniet te doen. Er is geen sprake van een deelnemer aan een drugsverkoop die naar aanleiding van de agressie van een andere deelnemer aan die drugsverkoop een doodslag pleegt omdat hij te allen prijze meester wil blijven van de situatie bij de ultieme afwikkeling van de drugsdeal.

Gent 20 december 2018, RW 2020-2021, afl. 21, 823-826.

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Sociale huisvesting – Domiciliefraude – Verplichting voor de huurder van een sociale woning om zijn hoofdverblijfplaats te hebben in die woning – Feitelijke beoordeling door de rechter

2. Sociale huisvesting - Verplichting voor de huurder van een sociale woning om de wijziging van de personen die de sociale huurwoning op duurzame wijze betrekken, onmiddellijk mee te delen aan de verhuurder – Moreel element

3. Schadeloosstelling van de sociale huisvestingsmaatschappij – Begroting van de materiele schade

Samenvatting: 1. De naleving van de in art. 92, § 3-1° Vlaamse Wooncode omschreven en door art. 102bis, § 9-1° Vlaamse Wooncode strafrechtelijk beteugelde verplichting voor de huurder van een sociale huurwoning om in die woning zijn hoofdverblijfplaats te hebben en er gedomicilieerd te zijn, wordt in feite door de rechter beoordeeld. De rechter kan zich hierbij baseren op o.m. het lage energieverbruik in de sociale woning, de afwezigheid van bepaalde huishoudtoestellen in de sociale woning alsook op verklaringen van getuigen waaruit blijkt dat de huurder slechts een tweetal nachten per week in zijn sociale huurwoning overnachtte en feitelijk samenwoonde op het adres van zijn vriendin, zonder dat de rechter hierbij gebonden is door het verweer van de huurder dat er slechts sprake was van een latrelatie.

2. Het misdrijf dat bestaat uit de miskenning van de in art. 92, § 3-2° Vlaamse Wooncode omschreven en door art. 102bis, § 9-1° Vlaamse Wooncode strafrechtelijk beteugelde verplichting voor de huurder van een sociale huurwoning om aan de verhuurder te melden dat een persoon op een duurzame wijze in de sociale woning komt bijwonen, vereist niet dat de huurder op de hoogte is van de bedoeling van de persoon die zijn of haar sociale huurwoning op een duurzame wijze betreft. Het volstaat dat de huurder van de sociale huurwoning beseft dat een derde zich op een duurzame wijze in zijn of haar sociale huurwoning komt vestigen zonder dat de verhuurder daarvan op de hoogte is, en desondanks nalaat dit mee te delen aan de verhuurder.

3. Wanneer een huurder de in art. 92, § 3-1° Vlaamse Wooncode omschreven verplichting schendt, kan de door de sociale woningmaatschappij geleden materiële schade ingevolge de door de huurder aldus gepleegde domiciliefraude worden begroot op grond van de onterecht aan die huurder uitgekeerde sociale korting. De door de sociale woningmaatschappij geleden materiële schade ingevolge domiciliefraude van de huurder die zich schuldig heeft gemaakt aan een miskening van de in art. 92, § 3-2° Vlaamse Wooncode omschreven verplichting, dient daarentegen in beginsel te worden begroot op grond van het verschil tussen de door die huurder betaalde huurprijs en de huurprijs die de sociale woningmaatschappij had kunnen vorderen van de huurder wanneer deze wél de duurzame bijwoning zou hebben gemeld aan de verhuurder.

Gent 6 juni 2019, *RW 2020-2021*, afl. 21, 820-823.

Hyperlink:

Trefwoorden: Sociaal strafrecht – Onjuiste of onvolledige verklaringen betreffende sociale voordelen – Samenwoning – LAT-relatie – Financieel-economische voordelen – Leefloon en maatschappelijke integratie – Leefloon – Ziekte- en invaliditeitsverzekering – Ziekte-uitkeringen

Samenvatting: Wanneer er geen sprake is van een samenwoning van twee personen met een onderlinge LAT-relatie, die elk een eigen woning hebben die ze ook betalen en daadwerkelijk gebruiken en niet verhuren, waarbij één van de twee personen een laag nutsverbruik heeft, maar zonder dat zij voor de rest noemenswaardige financieel-economische voordelen halen uit het delen van de woning, maken de twee betrokken personen zich niet schuldig aan het misdrijf wetens en willen onjuiste of onvolledige verklaringen te hebben afgelegd inzake hun effectieve gezins- en verblijfstoestand door het verhullen van hun feitelijke samenwoning

Gent 26 april 2019, *RW 2020-2021*, afl. 14, 547-548.

Hyperlink:

Trefwoorden: Rechtsmiddelen – Strafzaken – Hoger beroep – Incidenteel beroep – Vereiste van een ontvankelijk principaal beroep op burgerlijk gebied – Draagwijdte van het grievenformulier van de appellant op hoofdberoep.

Samenvatting: Incidenteel beroep kan in strafzaken slechts op een ontvankelijke wijze worden ingesteld door de procespartij die in hoger beroep gedaagde is op burgerlijk gebied, wat veronderstelt dat de burgerlijke rechtsovername ingevolge een principaal hoger beroep voor de rechter in hoger beroep wordt gebracht. De beslissing over de burgerlijke rechtsovername dient dan niet alleen te zijn vervat in de verklaring van hoger beroep, maar ook in het grievenschrift van de appellant op hoofdberoep.

Antwerpen 5 november 2019, *RW 2020-2021*, afl. 14, 541-542.

Hyperlink:

Trefwoorden: Strafvordering – Burgerlijke rechtsvordering – Aanhouden van de burgerlijke belangen – Mogelijkheid voor benadeelde partijen om hun vordering door middel van een verzoekschrift bij de strafrechter aanhangig te maken – Noodzaak van een uitdrukkelijke beslissing of van een uitdrukkelijke vermelding van art. 4 Voorafgaande Titel Sv.

Samenvatting: Het ambtshalve aanhouden van de burgerlijke belangen gebeurt door de uitdrukkelijke vermelding in een rechterlijke beslissing dat de burgerlijke belangen ambtshalve aangehouden worden, dan wel door de uitdrukkelijke vermelding bij de toegepaste wetsartikelen van art. 4 Voorafgaande Titel Sv. Wanneer de strafrechter de burgerlijke belangen niet ambtshalve heeft aangehouden, is het voor benadeelde partijen niet mogelijk om hun vordering door middel van een verzoekschrift bij de strafrechter aanhangig te maken.

Gent 29 november 2019, *RW 2020-2021*, afl. 21, 817-820.

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Geneesmiddel – Voorschrift – Aard van het geschrift – Eenmalige uitvoering van het voorschrift

2. Valsheid in geschrifte – a) Beschermd geschrift – Voorschrift van een arts met betrekking tot een geneesmiddel – Geschrift dat zich opdringt aan de openbare trouw – Namaking van een geschrift – Gefotokopieerd voorschrift – b) Bijzonder opzet – Bedrieglijke intentie – Gebruik van een gefotokopieerd voorschrift voor een geneesmiddel – Mogelijk nadeel – Vertrouwen in de farmaceutische zorg

Samenvatting: 1. en 2. a) Een voorschrift voor een geneesmiddel dat door een arts aan zijn patiënt wordt verstrekt, drukt een gedachte met een juridische draagwijdte van de voorschrijvende arts uit, namelijk dat een welbepaald geneesmiddel in een welbepaalde dosis op een bepaald tijdstip nuttig of nodig wordt geacht voor die patiënt. In die zin dringt een voorschrift voor een geneesmiddel zich dan ook op aan de openbare trouw en moet het worden beschouwd als een door de wet beschermd geschrift, dat uit zijn aard slechts één keer kan worden uitgevoerd. Het fotokopiëren van een origineel voorschrift teneinde zich het eenmalig voorgeschreven geneesmiddel meermaals te kunnen aanschaffen bij de apotheker, moet dan ook als een strafbare vervalsing door namaking van een geschrift worden beschouwd.

2.b) Door bij de voorlegging van een door hem gefotokopieerd voorschrift voor een geneesmiddel bij de apotheker de indruk te wekken dat het om een origineel voorschrift ging dat nog niet was uitgevoerd, handelt de patiënt met een bedrieglijke intentie en maakt hij zich derhalve schuldig aan valsheid in geschrift en gebruik van valse stukken.

Een dergelijke handelwijze impliceert immers steeds een mogelijk nadeel, daar door de namaking van een origineel voorschrift afb reuk wordt gedaan aan het vertrouwen dat in het rechtsverkeer moet worden gehecht aan medische voorschrift en met betrekking tot geneesmiddelen.

Gent 29 november 2019, *RW* 2020-2021, afl. 14, 539-541.

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Straf – Eenheid van opzet – Misdrijven die reeds het voorwerp waren van een in kracht van gewijsde gegane beslissing en andere feiten die bewezen zijn en bij de strafrechter aanhangig zijn en die aan die beslissing voorafgaan – a) Verwijzing naar de reeds eerder uitgesproken straffen – Wettigheid van de bestraffing – b) Schuldvraag niet aanhangig bij de appelrechter – Gevolgen

2. Rechtsmiddelen – Strafzaken – Hoger beroep – Devolutieve kracht – Beperking van de beroepsgrievens tot de straftoemeting – Gevolgen voor de eventuele toepassing van art. 65, tweede lid Sw.

3. Poging – Bestrafing van de poging – Poging tot misdaad – Art. 84 Sw. niet van toepassing

Samenvatting: 1.a) Wanneer blijkt dat misdrijven die reeds het voorwerp waren van een in kracht van gewijsde gegane beslissing en andere feiten die bewezen zijn en bij de strafrechter aanhangig zijn en die aan die beslissing voorafgaan, samen de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van eenzelfde misdadig opzet, dient de strafrechter met toepassing van art. 65, tweede lid Sw. bij de straftoemeting rekening te houden met de reeds uitgesproken straffen. Indien de eerdere bestraffing een voldoende bestraffing blijkt in te houden voor alle misdrijven samen, verwijst de strafrechter in zijn beslissing naar die reeds uitgesproken straffen, ook al zou op de bij hem aanhangige feiten een zwaardere misdrijfkwalficatie staan dan op die van de reeds eerder bestrafte misdrijven. Die bepaling laat echter niet toe dat de strafrechter zich bij de beoordeling van de bij hem aanhangige feiten zou beperken met te verwijzen naar de eerder opgelegde bestraffing, wanneer deze, ingevolge de vastgestelde eenheid van opzet met de feiten waarover hij dient te oordelen, geen wettige bestraffing zou inhouden voor het geheel van de aldus bestrafte misdrijven.

1.b) en 2. Art. 65, tweede lid Sw. is ook van toepassing op de strafrechter in hoger beroep die slechts over de straftoemeting dient te oordelen omdat de schuldvraag, door de beperking van de beroepsgrievens, bij hem niet aanhangig is in de zin van art. 210, tweede lid Sv. De omstandigheid dat de grieven in hoger beroep louter betrekking hebben op de straftoemeting en niet op de schuld van de beklaagde aan de enige telastlegging, die definitief bewezen werd verklaard in het beroepen vonnis, is in dit verband dan ook niet relevant.

3. Art. 84 Sw. is niet van toepassing op de bestraffing van een poging tot misdaad. Een poging tot diefstal met braak is bijgevolg slechts strafbaar met een gevangenisstraf, zonder dat hierbij een bijkomende geldboete kan worden opgelegd.

Antwerpen 19 februari 2020, *Limb.Rechtsl.* 2020, afl. 4, 324.

Hyperlink:

Trefwoorden: Strafrecht – Belaging – Herkenbaar fotograferen van politieagenten tijdens interventie – Delen van deze foto's op sociale media om uiting te geven aan de afkeuring van de interventie – Eenmalig feit maar terugkerende gevolgen – Geen bijzonder opzet vereist

Samenvatting: Van het misdrijf belaging is niet enkel sprake wanneer de rust van een ander door herhaald gedrag ernstig verstoord wordt, maar ook wanneer zulks het gevolg is van eenmalig handelen met voor de slachtoffers terugkerende gevolgen. Aan die laatste hypothese beantwoordt het op Facebook plaatsen van foto's waarop twee agenten tijdens een interventie herkenbaar zijn, dit om uiting te geven aan zijn verontwaardiging over het volgens hem onrechtmatig politieoptreden. Vermits belaging geen bijzonder opzet vereist, is de omstandigheid dat beklagde niet de intentie had om een misdrijf te plegen en enkel zijn verontwaardiging wou ventileren zonder relevantie. Het volstaat dat de dader wist of had moeten weten dat hij door zijn gedrag de rust van het slachtoffer ernstig zou verstoren.

Antwerpen 8 september 2020, *NC* 2020, afl. 6, 556-557.

Hyperlink:

Trefwoorden: Straffen – Andere veroordelingen – Schadevergoeding – Misdrijven – Burgerlijke rechtsvordering – Mededader – Verplichting schade integraal te vergoeden – Hoofdelijkheid misdrijven – Geen vrijstelling van hoofdelijkheid

Samenvatting: Een mededader die het opzettelijk toebrengen van een slag wetens mogelijk gemaakt heeft, met een tijdelijke arbeidsongeschiktheid voor het slachtoffer tot gevolg, is bij afwezigheid van een fout van het slachtoffer gehouden tot integrale vergoeding van de door het slachtoffer opgelopen schade. De toegang die het slachtoffer kan hebben tot het Slachtofferfonds kan geen verantwoording bieden om de mededader slechts te veroordelen tot betaling van de helft van de schadevergoeding.

De mogelijkheid die artikel 50, derde lid Sw. biedt om alle veroordeelden of sommigen van hen vrij te stellen van de hoofdelijkheid geldt enkel voor de veroordeling tot de kosten als bedoeld in het tweede lid van die bepaling, maar niet voor de in het eerste lid bepaalde hoofdelijke veroordeling tot schadevergoeding.

B. Kamer van Inbeschuldigingstelling

- Nihil

C. Burgerlijke kamers en kortgeding

Antwerpen 14 oktober 2019, *NJW* 2020, afl. 433, 930-933.

Hyperlink:

Trefwoorden: Strafrecht – verjaring vordering tot schadeloosstelling tegen Belgische staat – internering – gebrek aan aangepaste en geschikte behandeling – onbekwaamverklaring – schuldig verzuim – verbod op ontterende behandeling – art. 3-6 EVRM – art. 1382 BW

Samenvatting: Het hof van beroep te Antwerpen doet uitspraak over de verjaring van de vordering tot schadeloosstelling gericht tegen de Belgische staat wegens het niet voorzien in een aangepaste en geschikte psychiatrische behandeling voor geïnterneerden. De discussie beperkt zich in voorliggende zaken tot de vraag of (een deel van) de vordering tot schadevergoeding al dan niet verjaard is en de vraag naar de omvang van de vergoedbare schade.

Wat betreft de verjaring stelt het hof dat de verjaringstermijn inzake onrechtmatige daad een legitiem doel van rechtszekerheid dient en problemen vermijdt bij de beoordeling van de zaak en de bewijsvoering, waardoor het niet in strijd is met artikels 5.5 en 6.1 EVRM. Ook verwijst het hof expliciet naar het arrest van het Grondwettelijk Hof van 26 april 2018 dat stelt dat artikel 2252 (oud) BW artikels 10 en 11 Gw. niet schendt, aangezien het verschil in behandeling tussen onbekwaamverklaarden enerzijds en geïnterneerden die niet onbekwaam verklaard zijn anderzijds, berust op een objectief criterium.

De staat het misdrijf van schuldig verzuim voor de voeten werpen om zo de verjaring van de burgerlijke vordering af te remmen, biedt ook geen soelaas, aangezien zowel het materieel als moreel bestanddeel van artikel 422bis Sw. ontbreken.

Wat betreft de omvang van de vergoedbare schade, bevestigt het hof zijn eerdere rechtspraak dat deze forfaitair begroot moet worden op 1.250,- euro per jaar.

Met noot: DE SMEDT, J., “Ondanks erkenning aansprakelijkheid Belgische Staat stoot geïnterneerde op verjaring bij schadeloosstelling”, *NJW* 2020, afl. 433, 933-934.

2.8. Rechtbanken van eerste aanleg

A. Correctionele kamers

Corr. Limburg (afd. Tongeren) 22 juni 2020, *Limb.Rechtsl.* 2020, afl. 4, 378-380.

Hyperlink:

Trefwoorden: Strafrecht – Misbruik van vertrouwen t.a.v. een echtgenoot – Verschoningsgrond – Artikel 492 Sw. juncto artikel 462 Sw. – Onontvankelijkheid van de strafvordering ab initio – Redelijke termijn – Aanvangsdatum – Criteriabeoordeling

Samenvatting: Met toepassing van artikel 492 Sw. juncto artikel 462 Sw. geldt dat beklagde – die ten tijde van de vervolgte feiten gehuwd was met de burgerlijke partij – geniet van een

beslissende verschoningsgrond. Gezien artikel 492 Sw. juncto artikel 462 Sw. een absolute grond van verschoning betreft, had deze onontvankelijkheid reeds van bij aanvang van het gerechtelijk onderzoek door de onderzoeksrechter moeten worden vastgesteld.

De aanvangsdatum van de redelijke termijn moet worden geplaatst op het tijdstip waarop beklagde naar aanleiding van de klacht van de burgerlijke partij bij de procureur des Konings voor het eerst door de politie werd verhoord. Wanneer de procedure in haar geheel bekeken wordt, moet worden vastgesteld dat het gevoerde onderzoek meermaals zeer lange tijd geen voortgang kende zonder dat hiervoor een verklaring kan worden gevonden in de complexiteit van de zaak of de houding van de beklagde.

Corr. Dinant 9 september 2020, *JLMB* 2020, afl. 39, 1820-1821.

Hyperlink:

Trefwoorden: Libertés publiques – Liberté d’expression – Calomnie et diffamation – Chanson – Clip vidéo – Dialecte wallon – Dol - Dol spécial – Satire – Humour – Opinion.

Samenvatting: Le dol spécial est une condition essentielle du délit de diffamation. La satire constitue une manifestation de la liberté de la critique permettant des exagérations, des déformations et des présentations fortement ironiques qui constitueraient des atteintes injustifiées à la personnalité si les mêmes propos étaient présentés comme des informations sérieuses et objectives. Même s’il n’existe aucune immunité légale en faveur des humoristes, une réelle tolérance doit conduire le juge à concilier la plus grande liberté d’expression avec les droits de la personnalité, surtout si les propos litigieux relèvent de la catégorie des opinions et non des informations.

Corr. Luxemburg (afd. Neufchâteaux) 22 oktober 2020, *JLMB* 2020, afl. 39, 1822-1833.

Hyperlink:

Trefwoorden: Presse – Internet – Racisme – Incitation à la haine ou à la violence – Publicité – Administrateur d’un site ou d’une page Facebook – Qualité d’auteur – Suppression ou modération de commentaires – Qualité de coauteur

Samenvatting: Les publications par voie de sites internet, de pages Facebook ou de commentaires ainsi que le partage de publications sur les réseaux sociaux constituent une des circonstances de publicité visées à l’article 444 du Code pénal.

Il y a lieu d’imputer personnellement aux fondateurs de groupements prônant la discrimination et la ségrégation les publications et commentaires de ces groupements s’il apparaît qu’ils en sont, même sous la bannière du mouvement, les auteurs. Par ailleurs, leur qualité d’administrateurs des sites et pages concernés justifie de les qualifier de coauteurs ayant participé activement à cette incitation à la violence et à la haine en cautionnant les publications et commentaires qu’ils n’ont ni supprimés ni modérés et qu’ils ont même parfois approuvés.

B. Raadkamer

- Nihil

C. Burgerlijke kamers en voorzitter in kortgeding

- Nihil

2.9. Hoven van Assisen

- Nihil

2.10. Buitenlandse rechtspraak

- Nihil

3. Rechtsleer

3.1. Overzichten van rechtsleer

- Nihil

3.2. Boeken

A. Nieuwe boeken i.v.m. strafrecht en strafprocesrecht

- DAENINCK, P., *Telefonieonderzoek in het strafrecht*, Brugge, Die Keure, 2020, 83 p.
- DEWULF, S., *Overlevering. Reeks APR*, Mechelen, Kluwer, 2020,
- KERKHOF, M., MEEUWISSEN, L., PUT, J. (eds.), *Het minderjarige slachtoffer*, Brugge, Die Keure, 2020, 300 p.
- ROYER, S., *Strafrechtelijk beslag*, Brugge, Die Keure, 2020, 480 p.
- VAN DONINCK, J., *Het lot van onrechtmatig bewijs*, Mortsel, Intersentia, 2020, 380 p.

B. Nieuwe boeken i.v.m. strafrecht en strafprocesrecht in de bibliotheek

- Nihil

3.3. Bijdragen in boeken of tijdschriften (inclusief noten)

A. Bijdragen i.v.m. internationaal en Europees strafrecht en strafprocesrecht

- ALIE, M., HEBERT-DOLBEC, M.-L., « Chronique de droit international pénal 2020/2 », *RDP* 2020, afl. 12, 1099-1135.

B. Bijdragen i.v.m. algemeen strafrecht

- BERNEMAN, S., “(Totale of gedeeltelijke) opslorping in Europees verband: never ending story van een moeizame Europese integratie”, *T.Strafr.* 2020, afl. 6, 415-421. (noot bij GwH 16 januari 2020, zie ed. 158)
- CLAES, L., “Beveiligingsperiode houdt stand voor het Grondwettelijk Hof”, *De Juristenkrant* 2020, afl. 419, 4. (noot bij GwH 19 november 2020, zie ed. 161)
- KUTY, F., « Une jurisprudence discutable, potentiellement source d’une violation des principes d’égalité et de non-discrimination et de l’article 1er du Premier Protocole additionnel à la Convention de sauvegarde des droits de l’homme et des libertés fondamentales », *RDP* 2020, afl. 12, 1239-1245. (noot bij Cass. 20 maart 2019, zie ed. 157)
- MICHIELS, O., « La responsabilité solidaire et in solidum en procédure pénale », *JT* 2021, afl. 4, 73-76.

C. Bijdragen i.v.m. bijzonder strafrecht

- BORGHS, P., “Rechtbank veroordeelt ouders en broer voor belaging zoon na coming-out”, *De Juristenkrant* 2020, afl. 420, 7. (noot bij Corr. Charleroi 26 oktober 2020, zie www.unia.be)
- COLETTE-BASECQZ, N., “Door een misdrijf veroorzaakte seropositiviteit”, *T.Gez.* 2020-21, afl. 2, 161-164. (noot bij Cass. 24 april 2019, zie ed. 157)
- TERSAGO, P., “Vermogensaanspraken sluiten vermogensmisdrijven niet uit”, *De Juristenkrant* 2020, afl. 419, 5. (noot bij Cass. 8 september 2020, zie ed. 160)
- VAN HERPE, R., “Komt elk misdrijf in aanmerking als basismisdrijf voor witwassen?”, *NC* 2020, afl. 6, 532-537. (noot bij Cass. 19 november 2019, zie ed. 159)
- VOORHOOF, D., “Rechter vrijwaart immuniteit van pleidooi van advocaat Van Steenbrugge”, *De Juristenkrant* 2020, afl. 418, 1, 7.
- VOORHOOF, D., “Online haatspraak blijft (voorlopig) onbestraft”, *De Juristenkrant* 2020, afl. 420, 4-5.

D. Bijdragen i.v.m. strafprocesrecht

- BEKAERT, S., “Kan een openbaar ministerie een Europees aanhoudingsbevel uitvaardigen? Het Hof van Justitie bakent de spelregels af”, *T.Strafr.* 2020, afl. 6, 398-403.
- DE BOCK, E., “Geen ongebreideld recht op uitstel bij wijziging van advocaat”, *De Juristenkrant* 2020, afl. 421, 6. (noot bij Cass. 3 november 2020, zie ed. 161)

- DEWULF, S., “Eendaadse samenloop en het principe van de dubbele verjaring in het kader van het uitleveringsrecht”, *NC* 2020, afl. 6, 538-540. (noot bij Cass. 15 januari 2020)
- DEWULF, S., “Verzoeken tot voorlopige invrijheidstelling in het kader van uitleverings-, overleverings- en overdrachtsprocedures aan het Internationaal Strafhof: eigen regimes, afzonderlijke regelen”, *RW* 2020-2021, afl. 17, 643-665.
- FLO, J., VAN ROY, S., “Rechters mogen niet alle EAB’s uit Polen automatisch weigeren”, *De Juristenkrant* 2021, afl. 421, 7. (noot bij HvJ 17 december 2020)
- HANOULLE, K., “De verhouding tussen de opdracht van de forensisch psychiatrisch deskundige en de wettelijke interneringsvoorwaarden”, *RABG* 2020, afl. 17, 1434-1437. (noot bij Cass. 9 juni 2020, zie ed. 160)
- HOET, P., “In het spoor van de rechtspraak van A&B en Johannesson”, *T.Strafr.* 2020, afl. 6, 412-413. (noot bij EHRM 21 juli 2020)
- HOET, P., “Herroeping van de voorwaardelijke veroordeling na de verhuis van de veroordeelde naar het buitenland: welke rechter is bevoegd?”, *NC* 2020, afl. 6, 542-548. (noot bij Cass. 19 mei 2020)
- LAMBRECHTS, L., “De rechtsplegingsvergoeding in strafzaken: ambtshalve veroordeling in de onderzoeksfase mogelijk en zelfs verplicht, of toch niet?”, *T.Strafr.* 2020, afl. 6, 423-424. (noot bij Cass. 17 maart 2020, zie ed. 159)
- LIEGEOIS, Y., BLEYEN, F., “Na een schijnhuwelijk en een schijnscheiding thans een gedwongen opname? Of de (uitoefening van de) rechten van de natuurlijke persoon bij de verwerking van diens persoonsgegevens in het strafproces”, *NC* 2020, dossier, 53 p.
- MAES, E., “Onrechtmatig verkregen bewijs en het integriteitsprincipe in het wetsvoorstel voor een nieuw Wetboek van Strafrecht”, *NC* 2020, afl. 6, 493-504.
- TERSAGO, P., “Vraagt Hof van Justitie aanpassing bewijsuitsluitingsregels in strafzaken?”, *De Juristenkrant* 2020, afl. 418, 13. (noot bij HvJ 6 oktober 2020, zie ed. 161)
- VEREECKE, V., “Zwijgen of niet meewerken kan zich tegen de beklagde keren”, *RABG* 2020, afl. 17, 1415-1420. (noot bij Cass. 5 mei 2020, zie ed. 160)
- X., “De cassatierechtspraak over artikel 152 Wetboek van Strafvordering”, *RABG* 2020, afl. 17, 1422-1425. (noot bij Cass. 12 mei 2020, zie ed. 160)

E. Gemengde of andere bijdragen

- NEDERLANDT, O., « L’exécution de la peine privative de liberté doit-elle débiter par un écrou si la détention entraîne des effets préjudiciables évitables ? », *RDP* 2021, afl. 1, 49-67.
- VEECKMANS, K., “Het historisch spanningsveld tussen het strafrecht en het jeugddelinquentierecht: the struggle for independence”, *TJK* 2020, afl. 4, 230-242.

F. Strafrecht in het buitenland

- Nihil

3.4. Belangrijke evoluties in andere rechtstakken of belangrijke artikelen over het recht

- Nihil

3.5. Varia

- DE SMEDT, J., “Ondanks erkenning aansprakelijkheid Belgische Staat stoot geïnterneerde op verjaring bij schadeloosstelling”, *NJW* 2020, afl. 433, 933-934. (noot bij Antwerpen 14 oktober 2019)
- DE SMEDT, J., VILAIN, R., “Onderbreking strafuitvoering in Corona-KB schendt gelijkheidsbeginsel”, *NJW* 2021, afl. 435, 73. (noot bij Cass. 19 augustus 2020, niet opgenomen)